

บทที่ ๑

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล

ปัจจุบันการทำการเกษตรของเกษตรกรส่วนใหญ่ต้องเผชิญกับปัญหาความไม่แน่นอน และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่างๆ เช่น ราคาต้นทุนการผลิตที่สูง ทั้งปัจจัยการผลิต สารเคมี เมล็ดพันธุ์ที่มีราคาแพง ความไม่แน่นอนของราคาที่เกิดจากปริมาณผลผลิตออกสู่ตลาดมีลักษณะไม่สอดคล้องกับปริมาณความต้องการในแต่ละช่วงเวลา

นอกจากนี้ความไม่แน่นอนจากปริมาณผลผลิตที่เกิดจากปริมาณผลผลิตที่เกิดจากปัจจัยทางธรรมชาติ ปัญหาภัยแล้งจากปรากฏการณ์เอลนีโญที่ทวีความรุนแรงขึ้นในขณะนี้ได้กลายเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการทำการเกษตรอย่างมาก เกษตรกรอีกจำนวนมากก็ยังคงประสบความทุกข์ยากจากปัญหาอื่นรอบด้าน เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน สิทธิเกษตรกรและสวัสดิการ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำการเกษตร

การเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนหรือการเปิดเสรีทางการค้าในปลายปี ๒๕๕๘ เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญ เพราะจะทำให้สินค้าเกษตรและอาหารเคลื่อนย้ายผ่านกลไกการขนส่งได้อย่างเสรี การลดต้นทุนการผลิตเพื่อให้สามารถแข่งขันได้ การสร้างคุณภาพสินค้าที่มีมาตรฐานในระดับสากล รวมทั้งการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แนวคิด

๑) พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ ต้องการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

๒) การแก้ปัญหาทางการเกษตร ไม่มีใครรู้ปัญหาดีเท่ากับตัวเกษตรกรเอง ดังนั้นจึงต้องมุ่งสร้างความสามารถของเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้บริหารจัดการด้วยตนเองในลักษณะของกลุ่มชุมชนพื้นที่ตำบล โดยการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

หลักการ

๑) เน้นอาชีพสินค้า(อาชีพ) เป็นตัวตั้ง พื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และเกษตรกรเป็นเจ้าของ ทำการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรในตำบล มากกว่าตอบสนองตัวชี้วัดของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก

๒) รวมพลังทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม พ่อค้า นักธุรกิจภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาอื่นๆ สนับสนุนการบริหารการพัฒนา

๓) เป็นแผนพัฒนารายสินค้า ไม่ใช่แผนรายพื้นที่ เหมือนที่สภาเกษตรกรจังหวัดทำในครั้งก่อน เช่นตำบลนี้จะเลี้ยงวัว ก็ทำแผนเลี้ยงวัวทั้งตำบล สร้างเครือข่าย สร้างระบบทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในตำบล เน้นเฉพาะเรื่องที่จะก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สินและอื่นๆ

แนวทางการพัฒนา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

๑. ระดมความคิดเห็น ปัญหาและกำหนดแนวทางการส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาที่ดิน โดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร
๒. การส่งเสริม การพัฒนา และแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม
๓. การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และกำหนดสวัสดิการให้เกษตรกร
๔. พัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด สนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายรายอาชีพ รายสินค้า เพื่อการลดรายจ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
๕. การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งทุน

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลให้มีแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหา ร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเอง
๒. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนา ร่วมกันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร
๓. เพื่อสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด และการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร กับภาครัฐ และภาคเอกชน

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

๑. คัดเลือกพื้นที่เป้าหมายที่มีความพร้อม มีศักยภาพและพร้อมที่จะทำการปรับปรุง/เปลี่ยนแปลงชุมชน สังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จำนวน ๙ อำเภอๆละ ๑ ตำบล
๒. จัดเตรียมข้อมูลภาพรวม โดยแผนที่ของแต่ละตำบล จำนวน ๙ ตำบล
๓. จัดประชุมชี้แจงคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลในตำบลที่ได้รับคัดเลือก ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้แทนผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดวัตถุประสงค์ ความจำเป็น ความสำคัญ ของการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล
๔. อบรมทีมวิทยากร เพื่อซักซ้อมรายละเอียด การดำเนินโครงการ ขั้นตอน วิธีการวัตถุประสงค์ เป้าหมายให้เป็นไปแนวทางเดียวกันและชี้แจงแบบจัดเก็บข้อมูลรายบุคคล
๕. สสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวข้องกับการเกษตรในตำบล โดยเฉพาะข้อมูลตามประเด็นหลักที่จะทำการศึกษาเพื่อหาทางแก้ไข เช่น แหล่งน้ำ หนี้สิน จำนวนเกษตรกร ฯลฯ
๖. จัดประชุมผู้ปฏิบัติงานหมู่บ้าน สรุปผลการจัดเก็บข้อมูล โดยจำแนกประเด็นปัญหาหลัก ๕ เรื่อง คือ ปัญหาหนี้สิน แหล่งน้ำ ที่ดินทำกิน สวัสดิการ สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม ราคาสินค้าเกษตร
๗. จัดทำเวทีสรุปข้อมูล เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ กลยุทธ์และกิจกรรมโครงการ
๘. จัดทำแผนเสนอสภาจังหวัด ถึงการแก้ไขปัญหาในตำบลเป้าหมายและแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล
๙. จัดตั้งกลุ่มรายสินค้า (อาชีพ)

บทที่ ๒

สภาพทั่วไปของตำบลท่าสัก

๑. ข้อมูลทางกายภาพ

ภาพ ๑ : แผนที่แสดงที่ตั้งตำบลท่าสัก อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ประวัติความเป็นมาของตำบลท่าสัก

เดิมตำบลท่าสัก อุดมสมบูรณ์ไปด้วยไม้สักทอง และเป็นเมืองท่าในการค้าขายทั้งทางน้ำและทางบก (รถไฟ) มีอุตสาหกรรมโรงเลื่อยจักร ทำการแปรรูปไม้สักในเขตพื้นที่และเขตทางเหนือ โดยการล่องแพท่อนซุงมาขึ้นที่บ้านท่าสัก (ปัจจุบันมีซากโรงเลื่อยจักรอยู่ในเขตเทศบาลตำบลท่าสัก) การปลูกพืชในสมัยก่อนจะปลูกอ้อยกันมากจนมีเอกชนตั้งโรงงานเคี้ยวน้ำตาลอ้อย (ปัจจุบันยังมีซากโรงงานเหลืออยู่) ต่อมามีการค้าขายเจริญขึ้น ชุมชนในตลาดจึงขอยกฐานะเป็นสุขาภิบาลจนเป็นเทศบาลจนถึงปัจจุบันและเรียกว่า “ตำบลท่าสัก”

ที่ตั้งและอาณาเขต

ตำบลท่าสัก เป็นตำบลหนึ่งใน ๑๑ ตำบล และอยู่ทางตอนเหนือของอำเภอพิชัย อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอพิชัยไปทางทิศเหนือประมาณ ๒๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๖๐.๘๙๘ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๓๘,๐๖๑ ไร่ เป็นตำบลที่มีลักษณะเป็นเมืองเอกแตก คือมีแม่น้ำไหลผ่านกลางทำให้พื้นที่แบ่งออกเป็น ๒ ฝั่งแม่น้ำ ได้แก่ ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำ มีหมู่ ๒,๔,๑๐ และฝั่งตะวันตกของแม่น้ำมี หมู่ ๑,๓,๕,๖,๗,๘,๙

อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลบ้านดารา ตำบลไร่ฮ้อย ตำบลนายาง อำเภอพิชัย
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลนายาง อำเภอพิชัย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน ตำบลนครเดิฐ อำเภอศรีนคร

สภาพภูมิประเทศ

- บริเวณที่ราบ ได้แก่ บริเวณบ้านท่าสัก บ้านชำหนึ่ง บ้านร้องมะแพบ บ้านชำสองและบ้านชำตก
- บริเวณที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำ ได้แก่ บริเวณบางส่วนของบ้านท่าสัก บ้านเต่าไหเหนือและบ้านเต่าไหใต้ หมู่ที่ ๓,๔
- ที่ดอน อยู่บริเวณบ้านหนองสองห้อง หมู่ที่ ๑๐
- ที่ป่าสงวนแห่งชาติ จะอยู่ในหมู่ที่ ๒,๑๐

พื้นที่ป่า

ภายในตำบลท่าสัก จะมีทรัพยากรธรรมชาติป่าไม้ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาตินาอิน-นายาง ซึ่งเป็นป่า ประกอบไปด้วย ไม้สัก ไม้เต็ง รัง แดง พลอง เหียง ตะแบก ประดู่ สภาพป่าในปัจจุบันจะเหลือสภาพป่าที่สมบูรณ์จำนวนไม่มากนัก ส่วนใหญ่จะเป็นป่าเสื่อมโทรมที่ราษฎรบุกรุกเข้าไปจับจองทำมาหากินและทาง สปก. ได้ทำการออกเอกสารสิทธิ์ให้แล้วบางส่วน

ทรัพยากรธรรมชาติ

ปัจจุบันตำบลท่าสัก ยังไม่มีการค้นพบทรัพยากรธรรมชาติแร่ธาตุที่สำคัญและจำเป็นต่ออุตสาหกรรมแต่อย่างใด

แหล่งน้ำและปริมาณน้ำในรอบปี ปริมาณน้ำฝน

แหล่งน้ำสำคัญ ๆ ที่เกษตรกรใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรได้แก่

แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำน่าน ไหลผ่านมาทางทิศเหนือลงไปทิศใต้ ผ่านหมู่ที่ ๑,๒,๓,๔ ตำบลท่าสัก มีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จำนวน ๔ สถานี
- คลองละวาน เป็นคลองธรรมชาติที่ไหลมาจากเขตอำเภอตรอน ผ่านหมู่ ๒,๔ และไหลต่อไปตำบลบ้านดารา
- คลองชำ เป็นคลองธรรมชาติ เริ่มตั้งแต่บ้านชำทอง ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน ผ่านชำหนึ่ง หมู่ที่ ๕,๗,๙,๖,๘ และไหลลงคลองละมุงที่บ้านชำตก คลองมีระยะยาว ๑๕ กิโลเมตร จะมีน้ำในฤดูฝนเท่านั้นไม่สามารถนำน้ำมาใช้ในการเกษตรได้ตลอดปี ในปัจจุบันทางราชการได้ทำการขุดลอกคลองชำที่หมู่ ๘,๖,๗,๕ ยังเหลือบริเวณที่หมู่ที่ ๙ ซึ่งยังไม่ได้ทำการขุดลอก
- บึงช่อ อยู่ทางทิศตะวันออกของบ้านชำสอง หมู่บ้านที่มีอาณาเขตติดกับบึงช่อ มี ๓ หมู่บ้าน คือ หมู่ ๖,๗,๘ ตำบลท่าสัก ทางราชการทำการขุดลอกบึงช่อเพื่อใช้เป็นสถานที่เพาะพันธุ์ปลาและใช้ในการเพาะปลูกได้เป็นบางส่วน
- คลองละมุง เป็นคลองธรรมชาติรับน้ำมาจากบึงมายและทุ่งสามขา แล้วไหลลงแม่น้ำน่านที่ตำบลคอรุม ในฤดูแล้งจะมีน้ำจากแม่น้ำน่านหนุนไปถึง ซึ่งมีสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้าบ้านชำตก ๑,๒ สูบน้ำไปทำการเกษตรได้ตลอดปี

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ เช่น คลองบุรี หนองจิก และหนองบัวโบสถ์ หนองหัวเรือ สระน้ำ เป็นต้น ซึ่งบางแห่งจะแห้งและตื้นเขินในหน้าแล้งไม่เพียงพอต่อการทำการเกษตร

แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

สำหรับหมู่บ้านที่อยู่บริเวณริมแม่น้ำน่านได้รับประโยชน์จากคลองส่งน้ำของกรมส่งเสริมและพัฒนาพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๖ สถานี สามารถทำการเกษตรได้ปีละ ๒ – ๓ ครั้ง ส่วนหมู่บ้านที่อยู่ไกลออกไปจะทำการเจาะบ่อบาดาลเพื่อนำน้ำมาทำการเกษตร ซึ่งระดับน้ำใต้ดินได้ลดต่ำลงเรื่อย ๆ ทำให้เกษตรกรเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

แหล่งน้ำใต้ดิน

ในพื้นที่ตำบลท่าสัก มีแหล่งน้ำใต้ดิน ๒๙ บ่อ เป็นประเภทบ่ออุปโภค-บริโภค สภาพน้ำใช้ได้ น้ำจืด มี ๙ หมู่บ้าน

๑. บ้านชำตก ตำบลท่าสัก อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๔๐ เมตร ความลึกพัฒนา ๒๑.๒๐ เมตร ปริมาณน้ำ ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๓ เมตร

๒. บ้านท่าสัก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๒๕ เมตร ความลึกพัฒนา ๒๑.๑๘ เมตร ปริมาณน้ำ ๓๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๘ เมตร
๓. โรงเรียนบ้านท่าสัก หมู่ที่ ๑ บ้านท่าสัก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๙๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๘๔ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๔ เมตร
๔. โรงเรียนบ้านเต่าไห หมู่ที่ ๒ บ้านเต่าไหเหนือ ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๕๔ เมตร ความลึกพัฒนา ๕๔ เมตร ปริมาณน้ำ ๓ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๒ เมตร
๕. โรงเรียนบ้านเต่าไหเหนือ หมู่ที่ ๒ บ้านเต่าไหเหนือ ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๑๐๒ เมตร ความลึกพัฒนา ๓๐ เมตร ปริมาณน้ำ ๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๓ เมตร
๖. ที่สาธารณะ หมู่ที่ ๒ บ้านเต่าไหเหนือ ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๓๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๓๖ เมตร ปริมาณน้ำ ๖ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๔ เมตร
๗. ประปาหมู่บ้าน หมู่ที่ ๔ บ้านเต่าไห ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๙๐ เมตร ความลึกพัฒนา ๙๐ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๖ เมตร
๘. ที่ดินนายชัยวัฒน์ พุ่มพวง (บ้านข้าหนึ่ง จุดที่ ๑) หมู่ที่ ๕ บ้านข้าหนึ่ง ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๕๑ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๑ เมตร
๙. ที่ดินนางปิ่นหยี สอนแย้ม (บ้านข้าหนึ่ง จุดที่ ๒) หมู่ที่ ๕ บ้านข้าหนึ่ง ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๘๒ เมตร ความลึกพัฒนา ๗๒ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๘ เมตร
๑๐. บ้านข้าหนึ่ง(ใต้) หมู่ที่ ๕ บ้านข้าหนึ่ง ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๒๙.๕ เมตร ความลึกพัฒนา ๑๒.๑๐ เมตร ปริมาณน้ำ ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๒.๕ เมตร
๑๑. ที่ดินนางทองเพียร น้อยทรัพย์ หมู่ที่ ๖ บ้านข้าสอง ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๗๒ เมตร ความลึกพัฒนา ๗๒ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๘ เมตร
๑๒. โรงเรียนบ้านข้าสอง หมู่ที่ ๖ บ้านข้าสอง ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๗๖.๕ เมตร ความลึกพัฒนา ๕๔ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๒.๑๖ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๗.๑๓ เมตร

๑๓. โรงเรียนบ้านข้าสอง หมู่ที่ ๖ บ้านข้าสอง ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัด
อุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๗๒ เมตร ความลึกพัฒนา ๖๒ เมตร ปริมาณน้ำ ๗
ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๘ เมตร
๑๔. วัดข้าเจริญไผ่ หมู่ที่ ๖ บ้านข้าสอง ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์
ความลึกบ่อ ๓๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๑๕.๒๐ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๐ ลูกบาศก์
เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๐.๕ เมตร
๑๕. บ้านร้องมะแพบ หมู่ที่ ๗ บ้านร้องมะแพบ ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัด
อุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๓๔ เมตร ความลึกพัฒนา ๓๓.๓๓ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๐
ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๐ เมตร
๑๖. ที่ดินนางเรณูกา ปอไฟ (บ้านร้องมะแพบ จุดที่ ๑) หมู่ที่ ๗ บ้านร้องมะแพบ
ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๖ เมตร ความลึก
พัฒนา ๖๖ เมตร ปริมาณน้ำ ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๖
เมตร
๑๗. โรงเรียนบ้านข้าตก หมู่ที่ ๘ บ้านข้าตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัด
อุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๓๑ เมตร ความลึกพัฒนา ๓๐.๒๕ เมตร ปริมาณน้ำ ๕
ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๐ เมตร
๑๘. บ้านนางเสมอ คงพระ(จุดที่ ๑) หมู่ที่ ๘ บ้านข้าตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย
จังหวัดอุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๓ เมตร ความลึกพัฒนา ๖๓ เมตร ปริมาณน้ำ
๑๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๒ เมตร
๑๙. บ้านนายนเรศ มีลาภ หมู่ที่ ๘ บ้านข้าตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัด
อุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๖๖ เมตร ปริมาณน้ำ ๒๕
ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๒ เมตร
๒๐. บ้านนางสำรวย ราชลองเมือง(จุดที่ ๒) หมู่ที่ ๘ บ้านข้าตก ตำบลท่าสัก อำเภอ
ฟิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๒ เมตร ความลึกพัฒนา ๖๐ เมตร
ปริมาณน้ำ ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๓ เมตร
๒๑. บ้านนายสายยัญ มูลแสง(จุดที่ ๓) หมู่ที่ ๘ บ้านข้าตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย
จังหวัดอุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๓ เมตร ความลึกพัฒนา ๖๐ เมตร ปริมาณน้ำ
๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๒ เมตร
๒๒. บ้านนายสามารถ อิมแสง(จุดที่ ๔) หมู่ที่ ๘ บ้านข้าตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย
จังหวัดอุตรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๘๐ เมตร ความลึกพัฒนา ๘๐ เมตร ปริมาณน้ำ
๒๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๓ เมตร

๒๓. ที่สาธารณะ หมู่ที่ ๘ บ้านชำตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความ
ลึกบ่อ ๖๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๖๖ เมตร ปริมาณน้ำ ๒๕ ลูกบาศก์เมตรต่อ
ชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๒ เมตร
๒๔. บ้านเลขที่ ๘๑ หมู่ที่ ๘ บ้านชำตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์
ความลึกบ่อ ๓๕.๐๕ เมตร ความลึกพัฒนา ๓๕ เมตร ปริมาณน้ำ ๑๑.๓๖
ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๖.๑ เมตร
๒๕. โรงเรียนบ้านชำตก หมู่ที่ ๘ บ้านชำตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัด
อุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๘๐ เมตร ความลึกพัฒนา ๗๒ เมตร ปริมาณน้ำ ๒๐
ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๐ เมตร
๒๖. วัดบ้านชำตก หมู่ที่ ๘ บ้านชำตก ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์
ความลึกบ่อ ๔๘ เมตร ความลึกพัฒนา ๔๘ เมตร ปริมาณน้ำ ๙ ลูกบาศก์เมตร
ต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๙.๑๓ เมตร
๒๗. ที่ดินนายปัญญา ยাত্রา(บ้านร่องมะแพบ จุดที่ ๒) หมู่ที่ ๙ บ้านร่องมะแพบสอง
ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๐ เมตร ความลึก
พัฒนา ๖๐ เมตร ปริมาณน้ำ ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๙
เมตร
๒๘. บ้านนายบัณฑิต จัยสระวะ หมู่ที่ ๙ บ้านร่องมะแพบสอง ตำบลท่าสัก อำเภอ
ฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๕๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๕๖ เมตร
ปริมาณน้ำ ๓๒ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๑๒ เมตร
๒๙. บ้านหนองดับ หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองเจริญ ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัด
อุดรดิตถ์ ความลึกบ่อ ๖๖ เมตร ความลึกพัฒนา ๓๓ เมตร ปริมาณน้ำ ๘
ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง ระดับน้ำปกติ ๗ เมตร
สรุปบ่อน้ำใต้ดินในพื้นที่ตำบลท่าสัก ความลึกบ่อเฉลี่ย ๖๐.๔๕ เมตร ความลึก
พัฒนาเฉลี่ย ๕๑.๘๔ เมตร ปริมาณน้ำเฉลี่ย ๑๕.๔๓ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง
ระดับน้ำปกติเฉลี่ย ๘.๙๑ เมตร

สภาพภูมิอากาศและอุณหภูมิตามฤดูกาล

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลท่าสัก มี ๓ ฤดู ฤดูร้อนจะร้อนจัด อุณหภูมิเฉลี่ย
ประมาณ ๓๕ - ๔๐ °C ฤดูหนาว ๑๘-๒๕ °C ความชื้นค่อนข้างแห้ง ฤดูฝน ฝนตกตามฤดูกาล
ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม - กันยายน ฝนมักจะตกทั้งช่วงในกลางมิถุนายนถึงสิ้นเดือนกรกฎาคม และตก
หนักในเดือนสิงหาคม - กันยายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๐๐๐ มม. ต่อปี จำนวนวันฝนตกตลอดปี
๘๐-๑๐๐ วัน

เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมติดต่อภายในตำบล

ทางรถยนต์

- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๒๐๔ เริ่มต้นจากจังหวัดอุตรดิตถ์ถึงอำเภอพิชัย ผ่านหมู่ที่ ๒,๔ อยู่ฝั่งตะวันออก
- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๐๔ โดยมาจากอำเภอตรอน ผ่านตำบลท่าสัก หมู่ ๑,๓ ออกไปยังอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก อยู่ฝั่งตะวันตกของแม่น้ำน่าน
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑๖๖ ผ่านตำบลท่าสัก หมู่ ๓,๑ และตำบลบ้านดารา หมู่ที่ ๑ โดยมีปลายถนนด้านหนึ่งเชื่อมโยงกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๐๔ ที่หมู่ที่ ๑ ตำบลบ้านดารา
- ถนน ทางหลวงชนบท หมายเลข ๑๑๐๑๖ เริ่มต้นจากตำบลในเมืองผ่านหมู่ที่ ๒,๑ ตำบลไร่ฮ้อย หมู่ที่ ๕,๓ ตำบลบ้านดารา หมู่ที่ ๓,๒ ตำบลท่าสัก หมู่ที่ ๔,๒ ออกไปยังอำเภอตรอนจังหวัดอุตรดิตถ์ซึ่งถนนสายนี้จะเลียบไปกับแม่น้ำน่าน ทางทิศตะวันออก จะเป็นถนนลาดยาง
- ถนน ทางหลวง ๑๑๐๓๒ เริ่มจากหมู่ที่ ๔ ตำบลท่าสัก เป็นถนนลูกรังโดยเชื่อมโยงกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๐๔ ที่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าสัก และไปเชื่อมโยงกับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๑ ที่หมู่ ๒ บ้านหนองกวาง ตำบลนายาง
- ถนน รพช.อ.ต. หมายเลข ๑๑๐๑๒ โดยเริ่มต้นจากหมู่ที่ ๑ ตำบลท่าสัก โดยเชื่อมโยงกับทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๐๔ ผ่านหมู่ที่ ๕,๗,๙,๖,๘ ตำบลท่าสัก ไปบ้านวังตอ หมู่ที่ ๗ ตำบลไร่ฮ้อย แล้วไปเชื่อมกับทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๑๒๕๕ เป็นถนนลาดยาง
- ถนนดิน, ลูกรัง ซึ่งจะเชื่อมโยงกันในระหว่างหมู่บ้านภายในตำบล รวมทั้งตำบลใกล้เคียงได้อย่างสะดวก

หมายเหตุ ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๐๔, ๑๑๐๔ จะมีรถยนต์โดยสารให้บริการรับส่งผู้โดยสารตลอดเช้าถึงเย็น

ทางรถไฟ

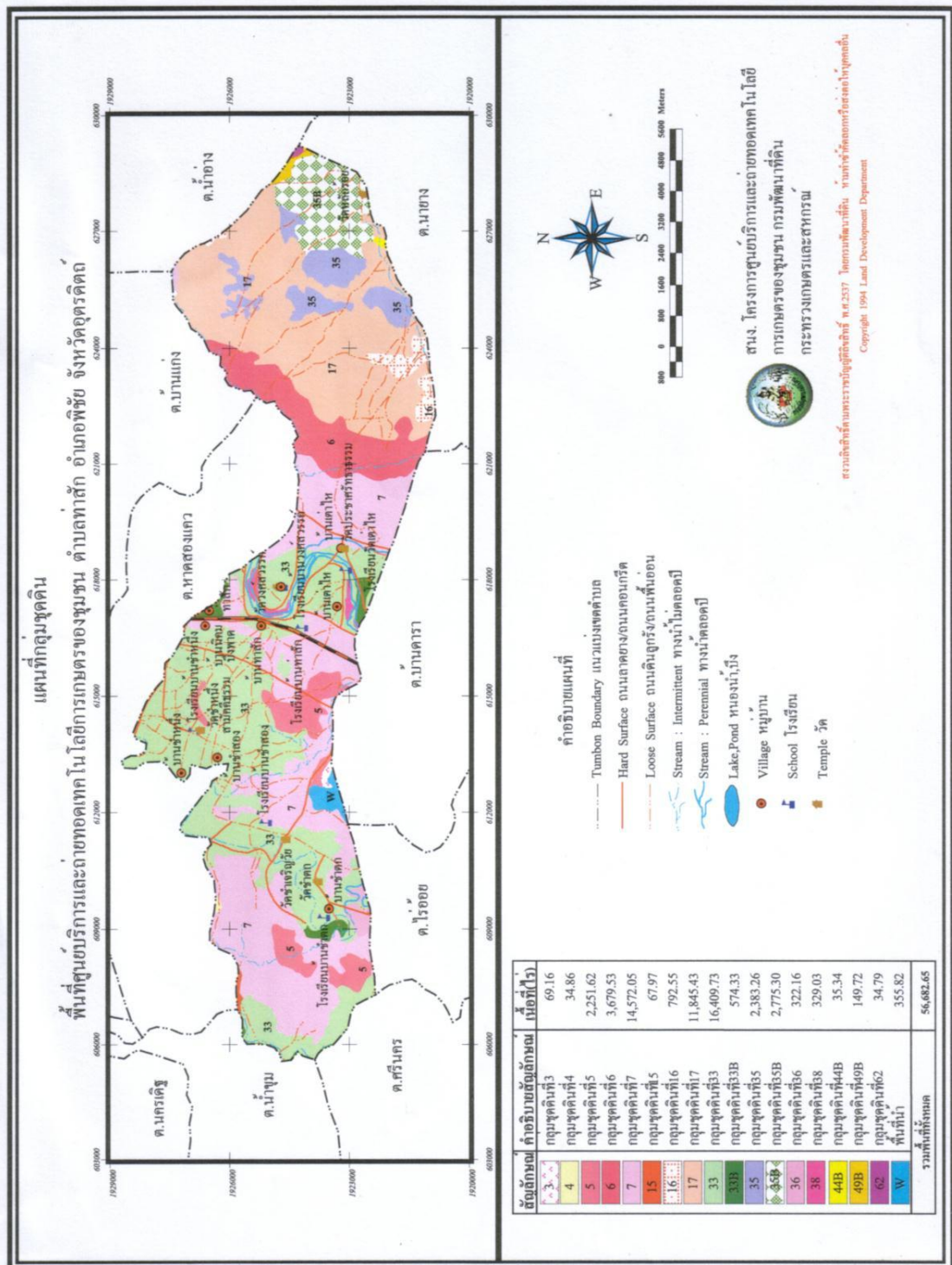
ภายในตำบลท่าสัก จะมีรถไฟสายกรุงเทพ - เชียงใหม่ จอดรับส่งผู้โดยสารที่สถานีท่าสัก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าสัก ตลอดเวลาทั้งกลางวัน - กลางคืน ในแต่ละวันจะมีขบวนรถไฟวิ่งขึ้น-ลง วันละประมาณ ๑๑ ขบวน

ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

ลักษณะดินทั่วไป เป็นดินร่วนเหนียวและดินเหนียว ซึ่งเป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง แบ่งตามลักษณะดินได้ ๒ ลักษณะดังนี้

๑. กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๖๐% ของพื้นที่ตำบล เป็นดินนาดีและดินนาทั่วไป
๒. กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ ๔๐% ของพื้นที่ตำบล เป็นดินนาไร่ดีและดินไร่ทั่วไป อยู่บริเวณด้านตะวันตกของตำบล

รูปแสดงชุดดินภายในตำบลท่าสัก

ข้อมูลสาธารณูปโภค (ประปา, ไฟฟ้า, โทรศัพท์)

- **ประปา** ภายในตำบลท่าสักมีระบบน้ำประปาใช้ครบ ๙ หมู่บ้าน ยกเว้นหมู่ที่ ๑๐ ซึ่งเป็นหมู่บ้านตั้งใหม่ ยังมีน้ำประปาใช้ยังครบอีกประมาณ ๕๐ ครัวเรือน ซึ่งทำการก่อสร้างโดยกรมอนามัย กรมโยธาธิการ
- **ไฟฟ้า** ภายในตำบลท่าสัก จะมีไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน โดยมีครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้ประมาณร้อยละ ๙๔ และครัวเรือนที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ประมาณร้อยละ ๖
- **การสื่อสาร** ในตำบลท่าสัก มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขท่าสัก ๑ แห่ง ตั้งอยู่เขตเทศบาลท่าสัก จะให้บริการรับส่งจดหมาย การรับส่งพัสดุ และการบริการโทรเลข ฯลฯ
- **โทรศัพท์** ตำบลท่าสักจะมีสถานีขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย ๑ แห่ง อยู่ในความรับผิดชอบของสำนักงานโทรศัพท์พิษัย จะมีโทรศัพท์ใช้ครบในเขตเทศบาลตำบลท่าสัก หมู่ที่ ๑,๓,๔ เท่านั้น นอกจากนั้นจะมีตู้โทรศัพท์สาธารณะแบบหยอดเหรียญครบทุกหมู่บ้าน แต่มักมีปัญหาเครื่องเสียบ่อยหรือเหรียญเต็ม

ความปลอดภัยและทรัพย์สิน

- มีสถานีตำรวจภูธร จำนวน ๑ สถานี

ข้อมูลสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ภายในตำบลท่าสัก มีดังนี้

- ที่ทำการเทศบาลตำบลท่าสัก ๑ แห่ง ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลท่าสัก หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าสัก
- ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสัก ๑ แห่ง ขนาด ๓ ไร่ ตั้งอยู่ในหมู่ที่ ๕ ตำบลท่าสัก
- ที่ทำการกลุ่มเกษตรกรทำนาท่าสัก ตั้งอยู่ในเขตหมู่ ๑ ตำบลท่าสัก โดยขอใช้จาก อบต.ท่าสัก (ที่ทำการ อบต.เดิม)
- ตลาดกลางสินค้าเกษตร ตั้งอยู่ในที่สาธารณะ หมู่ที่ ๓ ตำบลท่าสัก ประกอบด้วยลานตากข้าว ขนาด ๓ ไร่ ๗๒ ตารางวา ฉางขนาดบรรจุ ๕๐๐ ตัน ๑ ฉาง ฉางขนาดบรรจุ ๑๐๐ ตัน ๑ ฉาง เครื่องชั่งขนาด ๕๐ ตัน ๑ เครื่อง นอกจากนั้นยังมีที่ดินของกลุ่มเกษตรกรทำนาท่าสักอีกแห่ง ขนาด ๕ ไร่ ๑ งาน ๓๓ ตารางวา อยู่หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าสัก จะเตรียมการเป็นตลาดกลางสินค้าเกษตรอีก ๑ แห่ง

ภัยธรรมชาติ

ฝนแล้ง

- จากสถิติในรอบปีที่ผ่านมา ตำบลท่าสักได้ประสบภาวะฝนทิ้งช่วงในเดือนกรกฎาคม ของทุกปี ทำให้พืชไร่โดยเฉพาะถั่วเหลืองเกิดความเสียหายประมาณร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ปลูกและข้าวนาหว่านเสียหายประมาณร้อยละ ๕ ของพื้นที่ปลูกข้าว

น้ำท่วม

- จากสถิติในรอบ ปีที่ผ่านมา ตำบลท่าสักมีโอกาสน้ำท่วมในช่วงเดือนสิงหาคมและกันยายน ซึ่งมักเกิดน้ำท่วมจากกรณีมรสุมพัดผ่าน โดยเฉพาะในเขตหมู่ที่ ๒,๔ เพราะสภาพเป็นที่ลุ่มน้ำระบายได้ทัน จึงทำความเสียหายกับนาข้าวบางส่วน สำหรับพืชไร่นั้นก็มีโอกาสที่จะท่วมได้บ้าง เพราะสภาพพื้นที่ปลูกอาจไม่ราบเรียบสม่ำเสมอ แต่ก็ทำความเสียหายไม่มากนัก ในปี ๒๕๓๘ น้ำท่วมครั้งใหญ่ มีพื้นที่ที่ถูกน้ำท่วมเสียหายเป็นจำนวนมาก แยกเป็นข้าว ๑๑,๗๔๘ ไร่ พืชไร่ ๓,๖๙๑ ไร่ ไม้ผล ๓๒๔ ไร่

๒. ข้อมูลชีวภาพ

พืชและระบบการปลูก

- **ข้าวนาปี** มีพื้นที่ปลูกประมาณ ๒๒,๖๒๓ ไร่ โดยคิดเฉลี่ยพื้นที่นาครอบครองต่อเกษตรกรผู้ทำนาประมาณ ๑๔ ไร่/๑ ครอบครัว เมื่อพิจารณาสภาพทางกายภาพและภูมิประเทศของตำบลท่าสัก สามารถแบ่งออกได้ ๒ เขต คือ นาดอนและนาลุ่ม

- **นาดอน** จะมีพื้นที่กระจายอยู่ทุกหมู่บ้าน เหมาะแก่การทำนาข้าวนาหว่านนํ้าตม มักไม่มีความเสียหายจากฝนตํานัก เนื่องจากระบายน้ำได้ทัน มีการใช้พันธุ์ข้าวไม่ไวแสง เช่น สุพรรณบุรี๑,๙๐ ชัยนาท๑, พิชญ์โลก๖๐-๒, พิชญ์โลก๒
- **นาลุ่ม** จะมีพื้นที่ทำอยู่ในเขตหมู่ที่ ๒,๔ เพราะเป็นพื้นที่ราบลุ่มเมื่อฝนตกจะมีน้ำท่วมขังนาน ประกอบกับมีน้ำไหลบ่ามาสมทบ มีการใช้พันธุ์ข้าวขาวมะลิ๑๐๕ เหลืองประทิว๑๒๓, ขาวตาแห้ง๑๗ ข้าวขาวกอเดียว

อนึ่ง ในการทำนาปี เกษตรกรของตำบลท่าสัก นั้นมักจะนิยมใช้พันธุ์ข้าวไม่ไวแสง และจะทำนาหว่านนํ้าตมเป็นส่วนใหญ่ เพราะจะสะดวกในเรื่องการเก็บเกี่ยวโดยจะเริ่มต้นทำตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม และเริ่มเก็บเกี่ยวตั้งแต่กันยายนถึงมกราคม ในเขตหมู่ที่ ๕,๗,๙,๖,๘ ซึ่งอยู่ในพื้นที่ป่าบาลจะทำนาในลักษณะ ๒ ปี ๕ ครั้ง

การใช้ปุ๋ยเคมี เกษตรกรส่วนใหญ่ประมาณ ๘๕% ใช้ปุ๋ยเคมีใส่ในนาข้าว แต่มักไม่ตรงตามสูตรและเวลา การใช้สารเคมี เกษตรกรส่วนใหญ่ยังใช้สารเคมีไม่ค่อยถูกต้องนัก เนื่องจาก

วินิจฉัยอาการของโรคและแมลงได้ไม่ถูกต้อง ส่วนมากจะฉีดป้องกันไว้ก่อนโดยไม่สำรวจระบบนิเวศวิทยา

ส่วนมากแล้ว การทำนาปีของเกษตรกรนั้นจะเก็บไว้บริโภคและทำพันธุ์ประมาณ ๒๕% ส่วนที่เหลืออีก ๗๕% ของผลผลิตทั้งหมดจะจำหน่ายแก่พ่อค้าท้องถิ่น ตลาดกลางกลุ่มเกษตรกร ทำนาทำสัก ตลาดบ้านแก่ง ตลาดคลองมะพลับ อำเภอศรีนคร

- **ข้าวนาปรัง** มีพื้นที่ปลูกประมาณ ๑๑,๔๑๖ ไร่ อยู่ในทุกหมู่บ้าน โดยอาศัยน้ำจากสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า จะเริ่มลงมือทำนาปรังประมาณปลายเดือนธันวาคมถึงเดือนเมษายนและเริ่มเก็บเกี่ยวเดือนเมษายนถึงเดือนสิงหาคม พันธุ์ข้าวนิยมใช้พันธุ์สุพรรณบุรี ๑, ๙๐ ชัยนาท ๑ พิษณุโลก ๒ การปลูกจะใช้วิธีหว่านน้ำตม ส่วนการใช้ปุ๋ยจะมีการใช้ ๑๐๐% แต่ยังไม่ถูกสูตรและระยะเวลา ส่วนการใช้สารเคมีนั้นเกษตรกรมักใช้ตามคำแนะนำโดยใช้การป้องกันกำจัดแบบสมทบหรือผสมผสานเนื่องจากทำน้อยมีเวลาดูแลใกล้ชิด ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๘๐๐ กก./ไร่

- **ถั่วเหลือง** ในพื้นที่ตำบลท่าสักนั้นเกษตรกรมีการปลูกถั่วเหลืองปีละ ๓ ครั้ง คือ ฤดูต้นฝน ปลายฝนและฤดูแล้ง โดยในฤดูต้นฝนและปลายฝนนั้นจะใช้พื้นที่เดียวกัน แต่ในฤดูแล้งจะทำการปลูกในพื้นที่นาหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จสิ้นแล้ว โดยจะใช้น้ำจากสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า บ่อบาดาล และน้ำจากธรรมชาติอื่น ๆ ซึ่งมีพื้นที่ปลูกฤดูฝนประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๒๕๐ กก./ไร่ ฤดูแล้งประมาณ ๔,๖๐๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ยประมาณ ๓๐๐ กก./ไร่ การปลูกถั่วเหลืองเกษตรกรนิยมใช้พันธุ์ สจ.๒, ๔, ๕ และเชียงใหม่ ๖๐ สุโขทัย ๑, ๒ โดยเกษตรกรเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้เอง ส่วนหนึ่ง การปลูกถั่วเหลือง เกษตรกรจะใช้วิธีการหยอดด้วยเครื่องหยอดติดรถไถเดินตาม ใช้เมล็ดพันธุ์อัตรา ๑๕-๑๘ กิโลกรัม/ไร่ และใช้วิธีหว่านใช้เมล็ดพันธุ์ ๒๕-๓๐ กก./ไร่

- **อ้อยโรงงาน** การปลูกอ้อยของตำบลท่าสักส่วนใหญ่จะปลูกในเขตพื้นที่หมู่ที่ ๑, ๕, ๗, ๘ มีพื้นที่ปลูกประมาณ ๙๗๐ ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย ๑๐-๑๓ ตัน/ไร่ ซึ่งผู้ปลูกมักเป็นเกษตรกรรายใหญ่โดยมีที่ดินเป็นของตนเองและเช่าจากเกษตรกรรายอื่น ซึ่งแต่ละรายไม่ต่ำกว่า ๑๕ - ๒๐๐ ไร่ โดยเกษตรกรจะทำการจดทะเบียนปลูกและมีโควตาส่งอ้อยให้กับโรงงานเอกลักษณ์และวังกะพี้มีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีอย่างถูกต้องโดยได้รับคำแนะนำและวัสดุจากโรงงานผู้เป็นทายทุน

- **พริก** มีการปลูกพริกมากที่หมู่ ๕ บ้านชำหนึ่ง ที่ปลูกเป็นการค้า ใช้พันธุ์พริกจินดาและพริกมันพิชัย ส่วนหมู่บ้านอื่น ๆ จะปลูกเพื่อบริโภคเท่านั้น พื้นที่ปลูกประมาณ ๔๕๐ ไร่

- **หอมแบ่ง** มีการปลูกเพื่อขายต้นส่วนหนึ่งและขายเป็นพันธุ์ส่วนหนึ่ง เกษตรกรรายหนึ่งจะปลูกประมาณ ๓ ไร่/ครอบครัว มีพื้นที่ปลูกประมาณ ๖๐ ไร่ ที่บ้านชำหนึ่ง, บ้านร้องมะแพบ

สัตว์ ประมง

- **การประมง** โดยทั่วไปแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่จะทำการเลี้ยงปลาโดยวิธีธรรมชาติ ซึ่งจะขุดบ่อปลาไว้ตามนา ล่อปลาธรรมชาติเข้าบ่อ เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะทำการสูบน้ำออกจับปลาเพื่อบริโภคในครัวเรือน ส่วนที่เหลือก็นำไปจำหน่ายบ้าง บางรายไม่มีบ่อปลาเองก็อาศัยไป

หากินตามแหล่งน้ำสาธารณะมีเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จำนวน ๕๓ ราย เป็นการเลี้ยงในบ่อ มีพื้นที่รวม ๓๘ ไร่ ส่วนใหญ่เลี้ยงปลากินสัตว์ เช่น ปลาดุกและปลากินพืช เช่น ตะเพียน นิล ใน สวาย ฯ

สำนักงานประมงอำเภอพิชัย มีโครงการประมงหมู่บ้าน (งบถ่ายโอน) ดังนี้

๑. โครงการเพิ่มผลผลิตการประมง “หนองบุรี” หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าสัก จำนวน ๑๕ ไร่
๒. ทำนบปลา บึงเตาไหเหนือ หมู่ที่ ๒ ตำบลท่าสัก จำนวน ๒ สระ คือ ๑๗ ไร่และ ๙ ไร่

- **การเลี้ยงสัตว์** ส่วนใหญ่จะเลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร เป็ด ไก่ ฯลฯ ซึ่งสัตว์ใหญ่พวกโค กระบือ ปัจจุบันมีการเลี้ยงกันเป็นฝูง เลี้ยงปล่อยตามทุ่งหญ้าสาธารณะหรือไร่นา ถ้าเป็นช่วงฤดูฝนจะหาที่เลี้ยงลำบากหน่อย สัตว์เล็ก เช่น เป็ด ไก่ จะเลี้ยงแบบให้หากินตามธรรมชาติ สุกรจะเลี้ยงกันเป็นบางครั้งคราว ๆ ละไม่เกิน ๕ ตัว มีกลุ่มสาธิตการเลี้ยงโคเนื้อบ้านร้องมะแพบ ๒ หมู่ ๙ ตำบลท่าสัก จำนวน ๑๕ ราย เป็นโคเพศผู้ ๒๑๑ ตัว โคเพศเมียอายุต่ำกว่า ๒ ปี ๖๒ ตัว อายุ ๒ ปีขึ้นไป ๙๘ ตัว มีแปลงหญ้าส่วนรวมทั้งหมด ๘๕ ไร่

ตารางการเลี้ยงสัตว์

หมู่ที่	จำนวนผู้เลี้ยงสัตว์ทั้งหมด	โค		กระบือ		สุกรขุน		เป็ดเทศ		ไก่พื้นเมือง		ไก่ไข่	
		ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย	ตัว	ราย
๑	๔๕	-	-	-	-	-	-	๕๙	๗	๑,๙๐๗	๓๘	-	-
๒	๓๒	-	-	-	-	-	-	-	-	๙๒๔	๓๒	-	-
๓	๓๑	-	-	-	-	๒๐	๒	-	-	๒,๔๑๘	๒๘	๒,๐๐๐	๑
๔	๑๘	๑๘๓	๔	-	-	-	-	-	-	๗๙๒	๒๕	-	-
๕	๕๗	๕๘	๓	-	-	-	-	๑๔๘	๖	๑,๘๐๒	๔๘	-	-
๖	๖๔	๕๒	๕	-	-	-	-	๒๓๖	๙	๑,๑๗๔	๕๐	-	-
๗	๓๗	๔๙	๓	-	-	๓๘	๒	๑๐๘	๔	๘๗๒	๒๘	-	-
๘	๔๓	-	-	-	-	-	-	๑๑๒	๗	๘๙๔	๓๖	-	-
๙	๕๑	๑๒๖	๖	๒๒	๓	-	-	๑๔๐	๔	๑,๐๘๐	๓๗	-	-
๑๐	๑๖	๑๘๐	๘	๘๗	๕	-	-	๓๐	๒	๖๔๕	๒๕	-	-
รวม		๖๔๘	๒๙	๑๐๙	๘	๕๘	๔	๘๓๓	๓๙	๑๒,๕๐๘	๓๔๗	๒,๐๐๐	๑

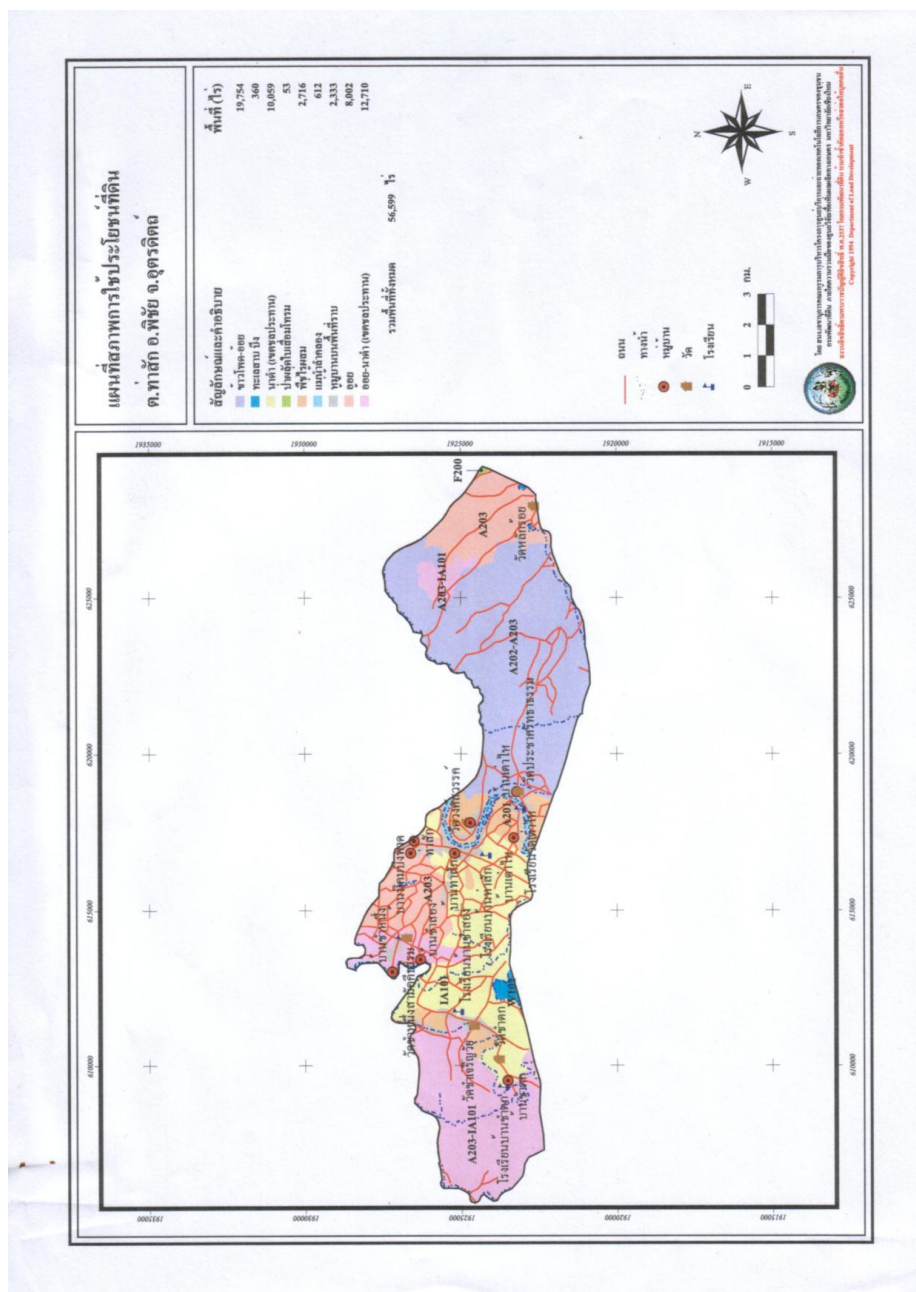
การใช้ที่ดิน

ตำบลท่าสัก มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๖๐.๘๙๘ ตารางกิโลเมตรหรือ ประมาณ ๓๘,๐๖๑ ไร่ มีการใช้ที่ดินแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ดังนี้

ประเภทการใช้ที่ดิน	จำนวนพื้นที่	
	ไร่	คิดเป็นร้อยละ
๑. พื้นที่เทศบาล	๘๙๐.๖๓	๒.๓๔
๒. พื้นที่ชุมชนในหมู่บ้านต่าง ๆ	๙๒๓.๑๙	๒.๔๓
๓. พื้นที่เกษตรกรรม	๓๔,๙๕๘.๐๐	๙๑.๕๘
๔. พื้นที่สาธารณะประโยชน์	๑๕๒.๘๒	๐.๐๔
๕. พื้นที่อื่น ๆ (ป่าไม้)	๑,๑๓๖.๓๖	๒.๙๘
	๓๘,๐๖๑.๐๐	-

ที่มา : ๑. แบบสอบถามของสำนักผังเมือง

๒. สำนักงานเกษตรอำเภอพิชัย

ทางเลือกการปลูกพืชเศรษฐกิจ ตำบลท่าสัก อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์

ตารางทางเลือกการปลูกพืชเศรษฐกิจ									
กลุ่มชุดดิน	ข้าว	ถั่วเหลือง	ข้าวโพด	ถั่วเขียว	ถั่วเหลือง	ถั่วเขียว	ถั่วเหลือง	ถั่วเขียว	ถั่วเหลือง
3	1	3f	3f	3f	3f	3f	3f	3f	3f
4	1	3f	3f	1d	3f	3f	3f	3f	3f
5	1	3f	3f	2d	3f	3f	3f	3f	3f
6	1	3f	3f	2d	3f	3f	3f	3f	3f
7	1	3f	3f	1d	3f	3f	3f	3f	3f
15	1	3f	3f	1d	3f	3f	3f	3f	3f
16	1s	3f	3f	2d	3f	3f	3f	3f	3f
17	1s	3f	3f	2d	3f	3f	3f	3f	3f
33	3t	1	1	1	1	1	1	1	1
33B	3t	1	1	1	1	1	1	1	1
35	3t	1s	1s	1s	1s	1s	1s	1s	1
35B	3t	1s	1s	1s	1s	1s	1s	1s	1
36	3t	1s	1s	1s	1s	1s	1s	1s	1
38	3t	1	1	1	1	1	1	1	1
44B	3t	2s	2s	1s	2s	2s	2s	1s	2s
49B	3t	2g	2g	1g	2g	2g	2g	2g	2g

หมายเหตุ

- 1 = ดินมีความเหมาะสม
- 2 = ดินไม่เหมาะสม
- 3 = ดินไม่เหมาะสม
- d = มีปัญหาการระบายน้ำในดินหรือระบายน้ำมากเกินไป
- f = มีปัญหาน้ำท่วมหรือมีน้ำให้เสียหายในฤดูเพาะปลูก
- g = ดินมีเศษหินลูกรังปะปนมาก
- s = ดินมีเนื้อดินหรือโครงสร้างไม่เหมาะสม
- t = สภาพภูมิประเทศมีความลาดชันสูงซึ่งพืชอยู่สูงเกินไปที่จะเก็บเกี่ยวได้

สนง. โครงการศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี
การเกษตรของชุมชน กรมพัฒนาที่ดิน
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 โดยกรมพัฒนาที่ดิน ห้ามนำวัสดุหรือเอกสารหรือส่งต่อให้บุคคลอื่น
Copyright 1994 Land Development Department

ปฏิทินกิจกรรมในการดูแลปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

ที่.	เดือน กิจกรรม การเกษตร	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	ตค.	พย.	ธค.
๑	ข้าวนาปี					←							→
๒	ข้าวนาปรัง	→							→				←
๓	ถั่วเหลือง	←			→				→		←		→
๔	อ้อยโรงงาน	←											→
๕	พริก					←							→
๖	พืชผัก	←											→
๗	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์			→		←			→			←	→
๘	เลี้ยงสัตว์	←											→
๙	ประมง	←											→

เทคโนโลยีการผลิต

การถ่ายทอดความรู้สู่เกษตรกรในอดีตที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เกษตรกรถูกจัดให้เป็นผู้รับเทคโนโลยี โดยเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรเป็นผู้บรรยายวิชาการ รวมถึงการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย พันธุ์พืช สารกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น โดยคาดหวังว่าเกษตรกรจะนำไปปฏิบัติ วิธีการดังกล่าว อาจจะไม่ตรงกับความต้องการที่แท้จริงของเกษตรกรในแต่ละท้องถิ่น เป็นการยัดเยียดความรู้สู่เกษตรกรมากกว่าการกระตุ้นให้เกษตรกรรับความรู้ตามที่เกษตรกรต้องการโดยวิธีการส่งเสริมไม่ได้ เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรเรียนรู้และพัฒนาทักษะในการตัดสินใจโดยตัวเกษตรกรเอง

ปัจจุบันการถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกรจะให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ของเกษตรกรโดยเน้นการเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกษตรกรคิดเป็นทำเป็น โดยดำเนินการในสถานที่ปลูกพืชของเกษตรกร (ไร่ นา สวน) อย่างต่อเนื่องตลอดฤดูกาลเพาะปลูก เกษตรกรรวมกลุ่มกันเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ช่วยกันคิดวิเคราะห์หาทางเลือกในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และตัดสินใจร่วมกัน เกษตรกรมีโอกาสรเรียนรู้วิธีการและขั้นตอนการผลิตที่ถูกต้องและเหมาะสม ตลอดจนได้รับข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างเหมาะสม โครงการนี้เกษตรกรทั้งชายหญิงและเยาวชนมีโอกาสรเรียนรู้เท่าเทียมกัน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะทำงานร่วมกับเกษตรกรอย่างใกล้ชิดต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยให้เกิดความร่วมมือความเชื่อถือจากเกษตรกร อีกทั้งเพิ่ม

ความมั่นใจในการประกอบอาชีพการเกษตรมีส่วนช่วยให้เกิดความรักสามัคคีในกลุ่มคนซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่ช่วยพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น

ซึ่งจะเป็นไปตามวัตถุประสงค์การส่งเสริมเพื่อให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนแนวความคิดและวิธีปฏิบัติจากการเป็นผู้รับ เป็นผู้ยอมรับ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพที่ดี ผลผลิตคุ้มค่ากับการลงทุนและกระบวนการผลิตต้องปลอดภัยต่อเกษตรกร ผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการเกษตรและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตข้าวตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริ ซึ่งมีการจัดทำแปลงพิสูจน์ทราบ เช่น พิสูจน์พันธุ์, อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์, การทดสอบตัดใบข้าว, การทำแปลงเปรียบเทียบการใช้ปุ๋ย, สารเคมี ฯลฯ และโรงเรียนเกษตรกรในพระราชดำริผัก (พริก)

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

ภายในตำบลท่าสักยังไม่มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพียงพอที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวได้

๓. ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

ขนาดการถือครองที่ดิน

โดยเฉลี่ยเกษตรกรในตำบลท่าสักมีขนาดการถือครองที่ดินประมาณ ๑๔ ไร่/ครัวเรือน

ตารางแสดงการทำนาปีและผลผลิต

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	พื้นที่นา (ไร่)	ครัวเรือนที่ทำ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)
๑	บ้านท่าสัก	๒,๑๑๘	๓๕๑	๘๙๐	๑,๘๘๕.๐๒
๒	บ้านเต่าไหเหนือ	๒,๖๑๘	๑๐๖	๘๕๐	๒,๒๒๕.๓
๓	บ้านเต่าไหศรี	๒,๓๑๕	๑๐๒	๘๕๐	๑,๙๖๗.๗๕
๔	บ้านเต่าไหใต้	๓,๗๑๘	๑๔๙	๘๕๐	๓,๑๖๐.๓
๕	บ้านชำหนึ่ง	๑,๙๒๗	๙๘	๘๘๐	๑,๖๙๕.๗๖
๖	บ้านชำสอง	๒,๐๕๖	๑๑๕	๘๗๐	๑,๗๘๘.๗๒
๗	บ้านร้องมะแพบ ๑	๑,๓๐๙	๘๗	๘๗๐	๑,๑๓๘.๘๓
๘	บ้านชำตึก	๑,๘๙๑	๙๖	๘๗๐	๑,๖๔๕.๑๗
๙	บ้านร้องมะแพบ ๒	๑,๙๐๒	๗๖	๘๘๐	๑,๖๗๓.๗๖
๑๐	บ้านหนองเจริญ	๒,๖๘๘	๖๓	๖๓๐	๑,๖๙๓.๔๔
รวม		๒๒,๖๒๓	๑,๒๔๓	๘๔๔	๑๙,๐๙๓.๘๑

ตารางแสดงการทำนาปรังและผลผลิต

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ครัวเรือน ที่ทำ	ผลผลิตเฉลี่ย (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)
๑	บ้านท่าสัก	๙๘๕	๑๒๖	๙๔๐	๙๒๕.๙
๒	บ้านเต่าไหเหนือ	๔๓๐	๗๘	๙๓๐	๕๘๕.๙
๓	บ้านเต่าไหศรี	๑,๒๐๐	๑๐๘	๙๓๐	๑,๒๐๙
๔	บ้านเต่าไหใต้	๓,๔๐๐	๑๒๔	๙๒๕	๑,๓๘๗.๕๐
๕	บ้านข้าหนึ่ง	๑,๑๔๐	๙๗	๙๕๐	๑,๐๘๓
๖	บ้านข้าสอง	๑,๐๓๖	๘๖	๙๓๐	๙๖๓.๔๘
๗	บ้านร้องมะแพบ๑	๙๗๕	๗๔	๙๔๐	๙๑๖.๕๐
๘	บ้านข้าตก	๑,๕๓๐	๖๘	๙๓๐	๑,๔๒๒.๙
๙	บ้านร้องมะแพบ๒	๗๒๐	๗๒	๙๓๐	๖๖๙.๖
๑๐	บ้านหนองเจริญ	-	-	-	-
รวม		๑๑,๔๑๖	๘๓๓	๙๓๓.๘๘	๑๐,๖๖๑.๒๗

ตารางแสดงพื้นที่การปลูกถั่วเหลืองและผลผลิตถั่วเหลือง

หมู่ที่	ชื่อบ้าน	ถั่วเหลือง ต้นฝน (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)	ถั่วเหลือง ปลายฝน (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)	ถั่วเหลือง ฤดูแล้ง (ไร่)	ผลผลิต เฉลี่ย (กก./ไร่)
๑	บ้านท่าสัก	๔๗๔	๒๕๐	๔๗๔	๒๕๐	๖๗๐	๓๐๐
๒	บ้านเต่าไหเหนือ	๕๐๔	๒๕๐	๕๐๔	๒๕๐	๓๘๐	๓๐๐
๓	บ้านเต่าไหศรี	๑๖๔	๒๕๐	๑๖๔	๒๕๐	๗๐	๓๐๐
๔	บ้านเต่าไหใต้	๑๓๐	๒๕๐	๑๓๐	๒๕๐	๖๘	๓๐๐
๕	บ้านข้าหนึ่ง	๕๐๐	๒๕๐	๕๐๐	๒๕๐	๗๔๐	๓๐๐
๖	บ้านข้าสอง	๙๐๔	๒๕๐	๙๐๔	๒๕๐	๕๒	๓๐๐
๗	บ้านร้องมะแพบ๑	๘๖๐	๒๕๐	๘๖๐	๒๕๐	๗๑๐	๓๐๐
๘	บ้านข้าตก	๗๘๐	๒๕๐	๗๘๐	๒๕๐	๓๕๔	๓๐๐
๙	บ้านร้องมะแพบ๒	๗๑๕	๒๕๐	๗๑๕	๒๕๐	๓๖๐	๓๐๐
๑๐	บ้านหนองเจริญ	๓๙๒	๒๕๐	๓๙๒	๒๕๐	-	-
		๕,๔๒๓	๒๕๐	๕,๔๒๓	๒๕๐	๓,๘๖๖	๓๐๐

สิทธิในที่ดินทำกิน

ครัวเรือนที่มีที่ดินของตนเองและไม่ได้เช่า ๔๗๒ ครัวเรือน ครัวเรือนที่มีที่ดินของตนเอง แต่ต้องเช่าเพิ่ม ๖๒๐ ครัวเรือน ครัวเรือนที่ไม่มีที่ดินของตนเอง ต้องเช่าที่ดินทำกินทั้งหมด ๒๑๔ ครัวเรือน การเช่าส่วนใหญ่จากคนนอกหมู่บ้าน พื้นที่ทำการเกษตรที่เป็นของตนเองเฉลี่ย ๑๔ ไร่/ครัวเรือน เช่าเฉลี่ย ๑๖ ไร่/ครัวเรือน อัตราเช่าถ้าจ่ายเป็นเงินสดคิดเท่ากับเงินที่ขายข้าวได้ ๒๐ ถึง/ไร่/ครั้ง

เอกสารสิทธิส่วนใหญ่จะเป็นโฉนด นส.๓ก. แต่ในเขตหมู่ที่ ๑๐ อยู่ในเขตป่าสงวน
นาอิน-นayang ปัจจุบันสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกเอกสารสิทธิให้เป็น สปก.๔-๐๑ แล้ว

การประกอบอาชีพและจำนวนแรงงาน

จากการวิเคราะห์การประกอบอาชีพของประชากรตำบลท่าสักนั้น ส่วนใหญ่
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมโดยเฉพาะการปลูกข้าว ซึ่งนับว่าเป็นพืชเศรษฐกิจและเป็นรายได้หลักของ
ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ ๗๓.๘๐ของจำนวนประชากรและอีก ๒๖.๒๐% จะประกอบอาชีพอื่น ๆ
เช่น ค้าขาย รับราชการ รับจ้างในภาคอุตสาหกรรม ฯลฯ

รายละเอียดการประกอบอาชีพของประชากรในตำบลท่าสัก จำแนกตามครัวเรือน
ดังนี้

- ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพเพียงอย่างเดียวมีประมาณร้อยละ ๒๖.๒๐ ของ
ครัวเรือนทั้งตำบล ซึ่งแบ่งออกเป็น
 - อาชีพรับจ้าง มีประมาณร้อยละ ๒๓.๓๘ ได้แก่
 - งานเกษตรกรรม เช่น ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์
มีประมาณร้อยละ ๗.๙๗
 - งานช่างฝีมือ เช่น ช่างไม้ ช่างปูน ช่างฟิต เป็นต้น มีประมาณ
ร้อยละ ๑๕.๔๑
 - อาชีพรับจ้างทางเกษตรกรรม มีประมาณร้อยละ ๐.๐๖ ได้แก่
 - การเลี้ยงสัตว์ เช่น โคเนื้อ มีประมาณร้อยละ ๐.๐๖
 - อาชีพค้าขาย มีประมาณร้อยละ ๒.๗๖%
- ครัวเรือนที่ประกอบอาชีพมากกว่า ๑ อาชีพขึ้นไป ส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง
และงานเกษตรกรรม ประมาณ มีประมาณร้อยละ ๗๓.๘๐% แยกรายได้จาก
การประกอบอาชีพคิดเป็นร้อยละ ดังนี้
 - รายได้จากการผลิตพืช ๖๕%
 - รายได้จากการผลิตสัตว์ ๘%
 - รายได้จากการขาย ๖%
 - รายได้จากการรับจ้าง ๑๖%
 - รายได้จากอาชีพอื่น ๆ ๕%
- สถานทางเศรษฐกิจของประชากรในตำบลท่าสัก คิดเป็นร้อยละได้ดังนี้
 - ฐานะดี ๑๘%
 - ฐานะปานกลาง ๔๖%
 - ฐานะยากจน ๓๖%

- รายได้เฉลี่ยจากการประกอบอาชีพของประชากรในตำบลท่าสัก มีดังนี้
 - รายได้จากการประกอบอาชีพรับจ้างงานเกษตรกรรม เฉลี่ย ๒๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี
 - รายได้จากการประกอบอาชีพรับจ้างช่างฝีมือ เฉลี่ย ๓๕,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี
 - รายได้จากการประกอบอาชีพเลี้ยงสัตว์ เฉลี่ย ๕๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี
 - รายได้จากการประกอบอาชีพค้าขาย เฉลี่ย ๑๒๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี
 - รายได้จากการประกอบอาชีพรับจ้าง-ทำเกษตรกรรม เฉลี่ย ๕๐,๐๐๐ บาท/ครัวเรือน/ปี
 - อาชีพรับจ้างและงานเกษตรกรรม มีประมาณร้อยละ ๗๓.๘๐

แรงงานและการเคลื่อนย้ายแรงงาน

- แรงงานในครัวเรือน เนื่องจากเกษตรกรมีพื้นที่ทำการเกษตรต่อครัวเรือนค่อนข้างมาก ดังนั้นการใช้แรงงานในครัวเรือนจึงไม่เพียงพอและไม่ทันต่อเหตุการณ์ จึงต้องจ้างแรงงานจากเพื่อนบ้านที่มารับจ้างทั้งภายในตำบลภายนอกตำบล หรืออำเภอใกล้เคียง สำหรับผู้ที่อยู่ไกลจะนิยมเข้าไป-เย็นกลับ ส่วนในเรื่องการจ้างแรงงานในภาคเกษตรนั้นนับวันจะมีค่าแรงสูงขึ้นทุก ๆ ปี
- แรงงานนอกภาคการเกษตร จะเป็นหลังฤดูการเก็บเกี่ยวพืชผลเสร็จสิ้นแล้ว ประชาชนก็จะไปรับจ้างทำงานภายในอำเภอ นอกอำเภอ ตามต่างจังหวัดและกรุงเทพฯ อาชีพที่ไปรับจ้างได้แก่ ทำงานในโรงงาน งานบริการ งานช่างฝีมือ งานก่อสร้าง และในปัจจุบันประชาชนจะนิยมไปทำงานในต่างประเทศมากขึ้น
- การอพยพแรงงาน ประชากรวัยแรงงาน (ช่วงอายุ ๑๕-๕๐ ปี) มีการเคลื่อนย้ายแรงงานภายในตำบลมากที่สุด โดยไปเข้า-เย็นกลับ มีการเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานที่อื่น ๆ ประมาณร้อยละ ๒๐ ของวัยแรงงาน

เครื่องจักรกลการเกษตร สัตว์ใช้งานและปัจจัยการผลิต

ในการทำการเกษตรนั้น เกษตรกรจะใช้เครื่องจักรกลเต็ม ๑๐๐% เพราะมีความรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ เช่น ใช้ในการเตรียมดิน การปลูก การเก็บเกี่ยว การขนส่งและการสูบน้ำ เป็นต้น ไม่นิยมใช้สัตว์ใช้งาน

ตาราง แสดงเครื่องจักรกลการเกษตรและยานพาหนะ

ที่	ชนิด	หมู่ ๑	หมู่ ๒	หมู่ ๓	หมู่ ๔	หมู่ ๕	หมู่ ๖	หมู่ ๗	หมู่ ๘	หมู่ ๙	หมู่ ๑๐	รวม
๑	รถปิคอัพ	๓๔	๒๑	๒๔	๒๙	๑๐	๒๘	๑๔	๑๘	๑๓	๓	๑๙๔
๒	รถจักรยานยนต์	๑๙๕	๘๖	๖๑	๗๙	๖๓	๘๑	๖๘	๗๙	๖๒	๒๘	๘๐๒
๓	รถเกี่ยวนวด	๓	-	๒	๑๕	-	๒	๒	๓	๑	-	๓๘
๔	รถไถแลนด์	๕๓	๖๔	๔๑	๘๒	๔๙	๕๒	๔๔	๕๑	๔๓	๑๘	๔๙๗
๕	รถไถเดินตาม	๑๑๘	๕๑	๖๘	๘๙	๕๒	๖๗	๕๓	๖๙	๔๘	๓๒	๖๔๗
๖	รถแทรกเตอร์ล้อยาง	๓	๔	๔	๑๘	๖	๑๐	๑๒	๑๖	๑๑	๑	๘๕
๗	เครื่องพ่นยา	๕๘	๖๙	๔๘	๗๒	๕๓	๔๙	๔๓	๓๒	๒๘	๓	๔๕๕
๘	โรงสีข้าว	-	-	-	๒	-	-	-	๑	-	-	๓
๙	ตลาดกลางสินค้าเกษตร	๒	-	๑	-	-	-	-	-	-	-	๓

สรุปประเมินผลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตำบลท่าสักได้รับเงินกองทุนหมู่บ้านละ ๑ ล้านบาท จำนวน ๙ หมู่บ้าน สำหรับหมู่
ที่ ๑๐ ที่แยกหมู่บ้านใหม่และชุมชนในเขตเทศบาล ๒ ชุมชน กำลังขอรับการสนับสนุน

ที่	ชื่อกองทุน	หมู่ที่	ผลการประเมิน		
			คะแนน	คิดเป็นร้อยละ	ระดับ
๑	บ้านท่าสัก	๑	๘๘	๗๒%	๓
๒	บ้านเต่าไหเหนือ	๒	๑๔๔	๙๓%	๑
๓	บ้านเต่าไหศรี	๓	๑๑๕	๙๓%	๑
๔	บ้านเต่าไหใต้	๔	๑๑๖	๙๔%	๑
๕	บ้านชำหนึ่ง	๕	๑๑๖	๙๓%	๑
๖	บ้านชำสอง	๖	๗๖	๖๒%	๓
๗	บ้านร้องมะแพบ๑	๗	๗๓	๕๙%	๓
๘	บ้านชำตึก	๘	๗๖	๖๒%	๓
๙	บ้านร้องมะแพบ๒	๙	๗๖	๖๒%	๓

๔. ข้อมูลด้านสังคม

จำนวนประชากรและครัวเรือน

หมู่บ้าน	จำนวน หลัง คาเรือน	จำนวน ครัวเรือน เกษตรกร	จำนวน ครอบครั	ชาย	หญิง	รวม
หมู่ ๑ บ้านท่าสัก	๕๕๒	๓๕๘	๕๘๖	๑,๑๑๙	๑,๑๖๕	๒,๒๘๔
หมู่ ๒ บ้านเต่าไหเหนือ	๑๗๖	๑๔๓	๑๙๒	๓๘๕	๔๒๕	๘๑๐
หมู่ ๓ บ้านเต่าไหศรี	๑๓๖	๑๐๕	๑๔๘	๒๐๒	๒๔๔	๔๔๖
หมู่ ๔ บ้านเต่าไหใต้	๑๗๓	๑๓๔	๑๘๗	๓๔๐	๓๕๙	๖๙๙
หมู่ ๕ บ้านชำหนึ่ง	๑๒๙	๙๒	๑๓๘	๒๗๖	๒๘๙	๕๖๕
หมู่ ๖ บ้านชำสอง	๒๐๒	๑๖๕	๒๒๔	๓๗๐	๓๗๗	๗๔๗
หมู่ ๗ บ้านร้องมะแพบ๑	๑๔๖	๑๒๑	๑๖๕	๒๖๖	๓๑๖	๕๘๒
หมู่ ๘ บ้านชำตก	๑๕๗	๑๒๘	๑๗๒	๓๕๗	๔๐๘	๗๖๕
หมู่ ๙ บ้านร้องมะแพบ๒	๙๖	๗๒	๑๑๒	๒๐๗	๒๐๓	๔๑๐
หมู่ ๑๐ บ้านหนองเจริญ	๖๓	๕๔	๖๓	๙๒	๙๗	๑๘๙
รวม	๑,๘๓๐	๑,๓๗๒	๑,๙๘๗	๓,๖๑๔	๓,๘๘๓	๗,๔๙๗

การปกครอง

ตำบลท่าสัก แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๑๐ หมู่บ้าน ดังนี้

- หมู่ที่ ๑ บ้านท่าสัก ผู้ใหญ่สุชาติ หล่อตระกูล
- หมู่ที่ ๒ บ้านเต่าไหเหนือ ผู้ใหญ่จรัส มีท้วม
- หมู่ที่ ๓ บ้านเต่าไห ผู้ใหญ่ปลาย เม่นสิน
- หมู่ที่ ๔ บ้านเต่าไหใต้ ผู้ใหญ่สุคริบ เชื้อม่น
- หมู่ที่ ๕ บ้านชำหนึ่ง ผู้ใหญ่สมศักดิ์ กิ่งจันทร์
- หมู่ที่ ๖ บ้านชำสอง ผู้ใหญ่เมฆ น้อยทรัพย์
- หมู่ที่ ๗ บ้านร้องมะแพบ๑ กำนันสุจินธิ์ คำสอน
- หมู่ที่ ๘ บ้านชำตก ผู้ใหญ่มานัต ธีระการ
- หมู่ที่ ๙ บ้านร้องมะแพบ๒ ผู้ใหญ่อำพร ชันทอง
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านหนองเจริญ ผู้ใหญ่มานิตย์ ศรีเมือง

และมีเขตเทศบาลตำบล จำนวน ๑ แห่ง ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑ มีนายชาติรี สว่างทรัพย์

เป็นนายกเทศมนตรี

พื้นที่/สภาพการถือครอง

หมู่ที่	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ถือครองทำการเกษตร (ไร่)					
		ที่นา	ถั่วเหลือง	ไม้ผลไม้ยืนต้น	พืชผัก	อ้อย	อื่น ๆ
๑	๓,๑๐๗	๒,๑๑๘	๔๗๔	๒๑๐	๔๐	๑๘๐	๘๕
๒	๓,๖๕๓	๒,๖๑๘	๕๐๔	๒๗๒	๕๒	-	๒๐๗
๓	๒,๘๖๔	๒,๓๑๕	๑๖๔	๑๘๒	๔๕	-	๒๐๓
๔	๔,๑๙๒	๓,๗๑๘	๑๓๐	๙๘	๒๑	-	๒๒๕
๕	๓,๕๔๙	๑,๙๒๗	๕๐๐	๒๓๐	๓๘๐	๓๔๐	๑๕๒
๖	๓,๕๔๐	๒,๐๕๖	๙๐๔	๒๗๐	๕๙	๖๕	๑๘๖
๗	๒,๘๕๘	๑,๓๙๐	๘๖๐	๑๖๕	๔๘	๒๙๐	๑๑๑
๘	๓,๒๐๙	๑,๘๙๑	๗๘๐	๒๑๐	๓๘	๑๒๐	๑๗๐
๙	๒,๙๓๖	๑,๙๐๒	๗๑๕	๑๓๑	๖๓	๘๐	๔๕
๑๐	๕,๐๕๐	๒,๖๘๘	๓๙๒	๓๒๐	๕๐	๓๐๐	๑,๓๐๐
รวม	๓๔,๙๕๘	๒๒,๖๒๓	๕,๔๒๓	๒,๐๘๘	๗๙๐	๑,๓๗๕	๒,๖๘๔

การตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน

จากการสำรวจพื้นที่พบว่า การตั้งบ้านเรือนภายในตำบล จะมี ๒ ลักษณะ คือ

- การตั้งบ้านเรือนแบบเป็นเกาะกลุ่ม ได้แก่ การตั้งบ้านเรือนภายในหมู่บ้าน เขตเทศบาล เนื่องจากในบริเวณดังกล่าวจะประกอบไปด้วย ร้านค้าเบ็ดเตล็ด วัด โรงเรียน และแหล่งน้ำสาธารณะ รวมทั้งการตั้งบ้านเรือนใกล้กับแม่น้ำ หรือใกล้กับถนนสายหลักเพื่อสะดวกในการเดินทาง
- การตั้งบ้านเรือนแบบกระจาย ซึ่งเป็นการตั้งบ้านเรือนกระจายไปตามเรือสวนไร่นาของตนเอง

ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม อิทธิพลทางความคิด (ค่านิยม)

ประชากรในตำบลทำสักทุกคนจะนับถือศาสนาพุทธ ดังนั้นจึงมีการทำบุญประเพณีต่าง ๆ ตามวันสำคัญของศาสนาพุทธที่สืบทอดกันมากจากบรรพบุรุษ ตามความเชื่อ ดังนี้

- **ประเพณีบวชพระ** จะทำการบวชเมื่อบุตรชายมีอายุครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ตามบทบัญญัติของพุทธศาสนา ระยะเวลาที่กำหนดการบวช ส่วนมากนิยมบวชกันในเดือน ๕, ๖ ถึง ๘ ก่อนเข้าพรรษา การจัดงานก็ขึ้นอยู่กับฐานะความเป็นอยู่และอาชีพการงาน ระยะเวลาของการบวชนั้นบางคนอาจบวชอยู่ได้ตลอดพรรษา บางคนอาจบวชอยู่ได้ ๗ วัน ๑๕ วัน แล้วแต่เวลาว่างที่จะบวชได้

- **ประเพณีสลากภัต** เป็นการทำบุญถวายพระโดยการการจับสลาก ทางวัดจะทำสลากโดยมีชื่อเจ้าภาพติดสลาก เมื่อพระภิกษุจับได้ตรงกับเลขเจ้าภาพใด เจ้าภาพนั้นก็จะถวายของที่นำมา สำหรับของที่ถวายพระมักเป็นอาหารคาวหวานอย่างละสำหรับ ซึ่งมีอาหารเป็นผลไม้ประจำฤดู เช่น มะม่วง ส้ม ขนุนทุเรียน และของหวานอื่น ๆ พร้อมเครื่องไทยทานตามแต่ศรัทธาประเพณีสลากภุตนิยมทำกันในฤดูที่มีผลไม้อุดมสมบูรณ์ระหว่างเดือน ๖ ถึงเดือน ๘
- **ประเพณีทำบุญวันสารท** คือวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐ หรือวันสิ้นเดือน ๑๐ ชาวบ้านจะนำอาหารพร้อมกระยาสารทและกล้วยไข่ไปตักบาตรกันที่วัด ซึ่งเมื่อใกล้วันสารทชาวบ้านจะทำการกว่นขนม เรียกว่า “กระยาสารท” กันทุกบ้าน
- **ประเพณีการลอยกระทง** คือนวันเพ็ญเดือน ๑๒ ขึ้น ๑๕ ค่ำ ชาวบ้านจะจัดทำกระทงด้วยใบตองกล้วย มีขนาดเล็กใหญ่แล้วแต่จะทำ ปักธูปเทียนประดับด้วยดอกไม้ เมื่อถึงทำน้ำก็จุดธูปเทียนบอกกล่าวขอขมาลาโทษแม่คงคา สุดท้ายก็ขอพรจากแม่คงคาให้ตนมีความสุข ความเจริญ แล้วปล่อยกระทงลอยไป
- **ประเพณีเทศน์มหาชาติ** จะจัดทุกปีในระหว่างเดือน ๑๑-๑๒ และเดือนอ้าย มหาชาตินี้ประกอบด้วยพระคาถานิพพานได้มีความเชื่อถือกันว่าถ้าผู้ใดได้ฟังเทศน์มหาชาติจบทุกกัณฑ์แล้วจะได้รับอานิสงส์อันยิ่งใหญ่
- **ประเพณีหล่อเทียนเข้าพรรษา** จะจัดทำทุกปีเมื่อใกล้เข้าพรรษา พุทธศาสนาทั้งหลายจะพร้อมใจกันหล่อเทียนสำหรับพระภิกษุจุดบูชาเป็นกุศลทานอย่างหนึ่ง ในการให้แสงสว่างจะมีอานิสงส์เพิ่มพูนปัญญา หูตาสว่างไสว จะมีขบวนการแห่งเป็นที่สนุกสนาน
- **ประเพณีทำขวัญข้าว** ก่อนถึงในช่วงออกพรรษา เมื่อพระเทศน์มหาชาติแล้ว ชาวบ้านจะนำเอากล้วย อ้อย ธง ขนมห่าง ๆ ที่ติดขันธ์กัณฑ์เทศน์ ซึ่งจะแบ่งเอาไปอย่างละเล็กละน้อยใส่ในชะลอมเรียกว่า “กระต่อง” เมื่อเพลแล้วก็จะนำน้ำหอม กระต่อง พร้อมด้วยธูปไปที่นาของตนเอง จุดธูปกล่าวอัญเชิญให้แม่โพสพมารับเครื่องสังเวย เขาจะรำพันต่าง ๆ นา ๆ เพื่อให้แม่โพสพมารับเครื่องสังเวย และให้ได้ข้าวกินดี น้ำไม่ท่วม ฝนไม่แล้ง เขาจะเอากิ่งมะขามปักในนา แล้วเอากระต่องแขวนไว้ แล้วเอาน้ำหอมทาที่ต้นข้าว ที่ทำกันในช่วงนี้เพราะข้าวเริ่มท้องเลยตีความเอากันว่าแม่โพสพแพ้ท้อง ปัจจุบันมีการทำกันน้อย เนื่องจากทำนานไม่เป็นเวลาเหมือนเมื่อก่อน มีการทำตลอดปี
- **ประเพณีจอกข้าว** จะทำในวันขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๓ ซึ่งจะต้องจอกข้าวในยุ้งก่อน จึงจะทำการขายได้ จะมีบายศรี ๑ คู่ ด้ายแดงขาว ขันบาตร และจะให้คนที่เกิดปีต่าง ๆ จกได้ (ยกเว้นเกิดปีชวด กระต่าย ซึ่งเชื่อว่าจะกินข้าว) ตักข้าวเปลือกใส่บาตรแล้วเท ๓ ครั้ง เป็นอันเสร็จพิธี

ความเชื่อ

คือการยอมรับนับถือหรือยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่งทั้งที่มีตัวตนและไม่มีตัวตน เป็นเรื่องอำนาจลึกลับ เหตุที่มนุษย์เกิดความเชื่อในสิ่งต่าง ๆ นี้ อาจเป็นเพราะความกลัวของมนุษย์ทำให้คิดไปต่าง ๆ นา ๆ ซึ่งความเชื่อของชาวบ้านในตำบลท่าสัก มีดังนี้

ความเชื่อเกี่ยวกับข้อห้าม

- ห้ามนำธาตุที่ใสของชนหมากซ้อนกัน เพราะถ้าซ้อนกันจะทำให้เจ้าบ่าวมีซู้
- ห้ามนั่งคาบ้นไต่บ้าน ถ้าเป็นหญิงจะคลอดลูกยาก
- ห้ามคนท้องข้ามโลงศพ เพราะจะทำให้ลูกในท้องขาเป็นหงอย
- ห้ามเล่นซ่อนหาเวลากลางคืน เพราะผีจะพาไปซ่อน
- ห้ามเล่นหมากเก็บในบ้าน เพราะจะทำให้ครอบครัวยากจน
- ห้ามลับมีด เย็บผ้า ตัดเล็บตอนกลางคืน เพราะผีจะมา
- ห้ามนอนหันศีรษะไปทางทิศใต้และทิศตะวันตกเพราะเป็นทิศทางเดียวกับผีนอน
- เวลาลงน้ำ ห้ามพูดถึงสัตว์น้ำ ไปป่าห้ามพูดถึงสัตว์ร้าย
- ไม่ปลูกบ้านคร่อมตอ ไม่ปลูกหอขวางตะวัน
- ห้ามร้องเพลงเวลาทำกับข้าว จะได้สามีแก่
- ห้ามนั่งห้อยขา เมื่ออยู่บนบ้านเพราะผีมันจะมาดูดขาไป
- ถ้าไปเผาศพห้ามขึ้นบ้านก่อน อาบน้ำก่อนเพราะผีจะตามมา
- ห้ามขึ้นวโปที่ดาวเวลาดาวตก เพราะวิญญาณที่อยู่ในดาวจะไปเกิดเป็นสัตว์ เช่นหมา หมู ฯลฯ
- ห้ามไปซื้อสินค้าตั้งแต่เช้า เพราะจะทำให้ร้านค้าโกรธเนื่องจากขายสินค้าไม่ดีและติดหนี้กันทั้งวัน
- เมื่อมีคนคลอดลูกใหม่ ๆ ตอนกลางคืนมีคนมาเรียกไม่ควรขวานรับ เพราะอาจจะเป็นผี
- จิ้งจกตกลงตรงหน้า ไม่ควรออกจากบ้านเพราะลางไม่ดี

การนับถือศาสนา

ประชากรในตำบลท่าสักมีการนับถือศาสนาพุทธ มีการปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนาตามประเพณี ดังนั้นจึงยังคงมีความเชื่อประเพณีกรรมเก่า ๆ มีการทำบุญ การบวชบวชบาลกล่าวยังมีอยู่ เช่น การทำบุญขึ้นบ้านใหม่, วันสงกรานต์, วันเข้าพรรษา, ออกพรรษา, งานบวช, งานแต่งงานนำขวัญ

ข้าว รับประทานข้าว ฯลฯ ซึ่งประชากรจะยึดแบบอย่างประเพณีอย่างเคร่งครัดและสืบทอดกันมาโดยตลอด

วัดในตำบลท่าสัก มี ๗ แห่ง ดังนี้

๑. วัดภักดีราษฎร์บูรณาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ มีพื้นที่ประมาณ ๑๖ ไร่
๒. วัดวงศ์สวรรค์ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ มีพื้นที่ประมาณ ๗ ไร่
๓. วัดเต่าไห (ศรีศรากร) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ มีพื้นที่ประมาณ ๘ ไร่
๔. วัดประชาศรัทธาธรรม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ มีพื้นที่ประมาณ ๘ ไร่
๕. วัดข่าหนึ่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ มีพื้นที่ประมาณ ๑๒ ไร่เศษ
๖. วัดข่าเจริญไว ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ มีพื้นที่ประมาณ ๖ ไร่เศษ
๗. วัดข่าตก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ มีพื้นที่ประมาณ ๖ ไร่เศษ

การศึกษา

การใช้พื้นที่ของสถาบันการศึกษาในตำบล โดยมีโรงเรียน จำนวน ๗ แห่ง นอกจากใช้อาคารสถานที่เพื่อการเรียนการสอนแล้ว ยังใช้พื้นที่ว่างในโรงเรียนเป็นสนามกีฬา และจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านซึ่งสามารถจำแนกได้ ดังนี้

โรงเรียนบ้านท่าสัก	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ มีพื้นที่ประมาณ ๑๖ ไร่ เศษ
โรงเรียนบ้านเต่าไหเหนือ	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒ มีพื้นที่ประมาณ ๖ ไร่ เศษ
โรงเรียนบ้านเต่าไหใต้	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ มีพื้นที่ประมาณ ๖ ไร่ เศษ
โรงเรียนบ้านข่าหนึ่ง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ มีพื้นที่ประมาณ ๘ ไร่ เศษ
โรงเรียนบ้านข่าสอง	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ มีพื้นที่ประมาณ ๘ ไร่ เศษ
โรงเรียนบ้านข่าตก	ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘ มีพื้นที่ประมาณ ๘ ไร่ เศษ

ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนและนักเรียนในตำบลท่าสัก

โรงเรียน	ก่อนประถมศึกษา			ประถมศึกษา			มัธยมนำร่อง			รวม
		หญิง	รวม		หญิง	รวม		หญิง	รวม	
โรงเรียนท่าสัก	๓๓	๓๐	๕๑	๖๒	๗๑	๑๓๓	-	-	-	๑๘๔
โรงเรียนเต่าไหเหนือ	๑๒	๙	๒๑	๓๓	๓๐	๖๓	-	-	-	๘๔
โรงเรียนเต่าไหใต้	๑๐	๑๐	๒๐	๓๓	๒๘	๖๑	-	-	-	๘๑
โรงเรียนข่าหนึ่ง	๑๓	๑๒	๒๕	๓๖	๓๑	๖๗	-	-	-	๙๒
โรงเรียนข่าสอง	๓๓	๑๔	๔๗	๖๕	๕๖	๑๒๑	๔๕	๓๘	๘๓	๒๕๑

โรงเรียนข้าตก	๑๙	๗	๒๖	๓๘	๒๔	๖๒	-	-	-	๘๘
รวม	๑๒๐	๘๒	๒๐๒	๒๖๗	๒๔๐	๕๐๗	๔๕	๓๘	๙๓	๗๘๐

ผู้นำทางธรรมชาติ กลุ่มธรรมชาติ

ผู้นำทางธรรมชาติ

มีความรอบรู้ประสบการณ์ตรง เนื่องจากทำอาชีพเดียวกับชาวบ้าน และมีวิสัยทัศน์ด้านการตลาดและการเพิ่มผลผลิต รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมและคิดอย่างเป็นระบบ ผู้นำกลุ่มจะเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมของกลุ่มและควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

กลุ่มตามธรรมชาติ

เกิดขึ้นจากการที่บุคคลที่ประกอบอาชีพเหมือนกัน คล้ายกัน รวมตัวกันขึ้น จัดตั้งเป็นกลุ่มเพื่อติดต่อประสานงานกับส่วนราชการ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน กลุ่มผู้ผลิตพริกบ้านข้าหนึ่ง กลุ่มผู้ปลูกกล้วยเหลือง มักมีกิจกรรมระยะสั้น ๆ มิได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคล

การรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ

ภายในตำบลท่าสักมีการรวมกลุ่มเพื่อประกอบอาชีพ มีจำนวน ๑ กลุ่ม คือ กลุ่มเกษตรกรทำนาท่าสัก ซึ่งได้รวมตัวกันขอจดทะเบียนจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๑๔๐, ๑๔๑ เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๑๘ โดยได้เลขทะเบียน ๐๓.๑๑/๒๕๑๗ แยกเป็น ๖ หน่วยเกษตรกร มีสมาชิกทั้งสิ้น ๔๑๙ คน มีทุนดำเนินงานทั้งสิ้น จำนวน ๕,๓๘๑,๙๖๙.๑๗ บาท ประกอบด้วยเงินกู้ยืมร้อยละ ๓๒.๒๑ เจ้าหนี้การค้าร้อยละ ๑๓.๗๐ เงินค้างจ่ายและอื่น ๆ ร้อยละ ๘.๗๑ และทุนของกลุ่มเกษตรกรร้อยละ ๔๕.๓๘ ในรอบปีบัญชีที่ผ่านมากลุ่มมีกำไรสุทธิ จำนวน ๔๗๔,๗๓๙.๐๕ บาท

องค์กรในชุมชน

๑. เครือข่ายเกษตรกรชีวภาพปลอดภัย ๑ กลุ่ม
๒. อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ๑๐ กลุ่ม
๓. ไทยอาสาป้องกันชาติ ๑ กลุ่ม
๔. กนช. กองทุนแห่งชาติ ๑ กลุ่ม
๕. กลุ่มอนุรักษ์แม่น้ำน่าน

กองทุน

ในตำบลท่าสัก มีเงินกองทุนอยู่หลายประเภท คือ

๑. กองทุนหมู่บ้านละ ๑ ล้านบาท ขณะนี้ได้รับและปล่อยสินเชื่อไปแล้ว ๑๐ หมู่บ้าน
 ๒. กองทุนเพื่อพัฒนางานสาธารณสุขมูลฐาน หมู่บ้านละ ๗,๓๒๙ บาท
 ๓. กองทุนกลุ่มผู้ผลิตถั่วเหลือง หมู่ ๒,๕,๗,๘ หมู่บ้านละ ๒๐,๕๐๐ บาท
 ๔. กองทุนศูนย์ข้าวชุมชน
 - หมู่ ๔ เงินกองทุน ๙๗,๐๐๐ บาท
 - หมู่ ๓ เงินกองทุน ๕๖,๐๐๐ บาท
 - หมู่ ๑ เงินกองทุน ๖๗,๐๐๐ บาท
 ๕. กองทุนกลุ่มผู้ผลิตพริกบ้านชำหนึ่ง จำนวน ๓๐๐,๐๐๐ บาท
 ๖. กองทุนกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน ๖๐๐,๐๐๐ บาท
- กลุ่มสัจจะออมทรัพย์มีครบทุกหมู่บ้าน

บทที่ ๓

การจัดเวทีประชาคม

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ ได้เชิญผู้แทนเกษตรกรระดับหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน/ผู้แทนผู้ใหญ่บ้าน/สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล/ผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบล โครงการชลประทาน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เพื่อทำความเข้าใจรายละเอียดวัตถุประสงค์ ความจำเป็น ความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล และวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการทำการเกษตรในปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค และคัดเลือกชนิดสินค้าที่จะจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมรายตำบลของตำบลท่าสีก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ เมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลท่าสีก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์

สภาพปัญหาด้านการเกษตร

๑. ปัญหาของชุมชน

ด้านกายภาพ

- สภาพดินเป็นชุดดินที่เหมาะสมในพื้นที่ราบลุ่ม เหมาะสำหรับปลูกพืช
- แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร มีระบบคลองส่งน้ำเข้าไม่ถึงถึงในพื้นที่การเกษตร คลองขำรุค้ำน้ำไม่เพียงพอในพื้นที่การเกษตรในฤดูแล้ง บ่อบาดาลตื้นเขิน การพังทลายของตลิ่งแม่น้ำ
- น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตรซ้ำซาก ไม่มีคลอง หรือระบบการระบายน้ำที่ดีในฤดูฝน

ด้านชีวภาพ

- ปัญหาการระบาดของศัตรูพืช
- ปัญหาการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมีสูงในพื้นที่
- ปัญหาสารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร

ด้านเศรษฐกิจ

- ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ
- ปัญหาต้นทุนการผลิตสูง
- ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี
- ปัญหาภาวะหนี้สินของเกษตรกรสูง

ด้านสังคม

- ปัญหาด้านการรวมกลุ่มและการบริหารงานกลุ่มยังไม่เข้มแข็งพอ
- ปัญหาการขาดเทคโนโลยีในการผลิตพืช สัตว์
- ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ

- ภูมิปัญญาชาวบ้านยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร
- ค่านิยมของเยาวชนเกษตรกรหันไปหาอาชีพอื่น

๒. สรุปปัญหาในชุมชนด้านการเกษตร

กายภาพ	ชีวภาพ	เศรษฐกิจ	สังคม
๑.ด้านการผลิต ๑.๑ พืช	- ผลผลิตต่ำ - โรค แมลง และศัตรูพืชอื่นๆ	- เพิ่มปริมาณผลผลิต - ปรับปรุงบำรุงดิน - กำจัดวัชพืชและศัตรูพืชอื่นๆอย่างถูกวิธี	- อบรมในรูปแบบโรงเรียนเกษตรกร ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีประจำตำบล
๒. ด้านการตลาด ๒.๑ ราคา	- ราคาผลผลิตต่ำ	- วางแผนการผลิต - ปรับปรุงระบบการผลิต - แปรรูปผลผลิต และจัดการหลังการเก็บเกี่ยว - สร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิต	- รวมกลุ่มผู้ผลิต - อบรมให้ความรู้ - ประกันราคา - การสนับสนุนจากรัฐบาล
๒.๒ ตลาดสินค้าในชุมชน	- ขาดตลาดการค้าชุมชนในการกระจายสินค้า	- สร้างตลาดการค้าในชุมชน	- อบรมให้ความรู้ - งบการสนับสนุนจากรัฐบาล
๓ ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ๓.๑ น้ำ	- ขาดแคลนน้ำในการเกษตร	- ขุดลอกแหล่งน้ำ ฝายชะลอ น้ำ ฝายเก็บกักน้ำ บ่อบาดาล - สร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กในไร่นา คลองส่งน้ำเพื่อการเกษตร	- ขอสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลและเอกชน
๓.๒ ดิน	- ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ	- ใช้อินทรีย์วัตถุปรับปรุงดิน - ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยหมักและปุ๋ยน้ำชีวภาพ - ปลุกพืชบำรุงดิน	- อบรมการใช้ปุ๋ยน้ำและปุ๋ยหมัก
๔. ด้านสังคม	- หนี้สินของเกษตรกร	- พักชำระหนี้ - สร้างอาชีพเสริม - ส่งเสริมแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	- งบประมาณสนับสนุนการประกอบอาชีพเสริม - อบรมให้ความรู้

๓. การลำดับความสำคัญของปัญหา

๑. ราคาผลผลิตตกต่ำ
๒. ต้นทุนการผลิตมีราคาสูง
๓. การขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ดี
๔. โรคแมลงศัตรูพืชระบาด
๕. น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร
๖. สารพิษตกค้างในผลผลิตทางการเกษตร
๗. ขาดเทคโนโลยีในการผลิตพืช สัตว์ และประมง
๘. สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อสุขภาพ
๙. ดินขาดความอุดมสมบูรณ์
๑๐. น้ำเพื่อการเกษตร
๑๑. การพังทลายของตลิ่งแม่น้ำ
๑๒. ถนนทางเข้าหมู่บ้านมีบางส่วนเป็นลูกรัง
๑๓. ภูมิปัญญาชาวบ้านยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร
๑๔. ค่านิยมของเยาวชนเกษตรกรที่หันไปหาอาชีพอื่น

๔. ศักยภาพของชุมชน

๑. สภาพพื้นที่ของชุมชนตำบลท่าสัก เหมาะสมสำหรับการทำเกษตร เป็นแหล่งผลิต และสมาชิกในชุมชนมีความชำนาญในการผลิตข้าว พืชไร่
๒. ผลผลิตทางการเกษตรส่วนใหญ่มีคุณภาพ แต่จะออกพร้อมกัน ทำให้ราคาตกต่ำ
๓. มีแหล่งเงินกองทุนหมู่บ้านที่สามารถกู้ยืม ทำให้เกิดประโยชน์ในการประกอบอาชีพ
๔. อยู่ใกล้ชุมชนใหญ่ของอำเภอ ซึ่งเป็นแหล่งจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

๕. วิสัยทัศน์ของชุมชน

๑. โครงการสร้างพื้นฐานและแหล่งน้ำ มีความสะดวกทุกด้าน
๒. ภาคเกษตรมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในรูปแบบเกษตรยั่งยืน
๓. ประชาชนปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ พร้อมมีสุขภาพที่แข็งแรง และมีอายุยืน
๔. ประชาชนได้รับความรู้และข่าวสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนรักษาขนบธรรมเนียม และวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามสืบต่อไป
๕. กลุ่มและชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้
๖. มีระบบการเมืองการบริหารการปกครองที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล
๗. ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมดี ไม่มีมลพิษ

วิเคราะห์ศักยภาพและสภาพแวดล้อมภาคเกษตร

๑. การประกอบอาชีพของชุมชน

ด้านการเกษตร พื้นที่ทางการเกษตรในตำบลท่าสัก ตามศักยภาพพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ แต่เดิมนั้นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ แต่เกษตรกรได้มีการปลูกพืชซ้ำที่เดิมไม่มีการปลูกพืชหมุนเวียน เช่น การปลูกข้าว การปลูกพืชไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซ้ำที่เดิมปีละ ๒ – ๓ ครั้ง ปลูกไม้ผล มีการเผาวัสดุ เช่น ฟางข้าว ซังข้าวโพด รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีฆ่าแมลง ที่เกินความจำเป็น ประมาณ ๘๕ % ยังใช้สารเคมีไม่ค่อยถูกต้อง เนื่องจากวินิจฉัยอาการของโรคและแมลงได้ไม่ถูกต้อง ส่วนมากจะฉีดป้องกันไว้ก่อนโดยไม่สำรวจระบบนิเวศวิทยา ทำให้ดินสภาพดินในปัจจุบันเสื่อมโทรม ส่วนใหญ่เก็บไว้บริโภคและทำพันธุ์ประมาณ ๒๕ % ส่วนที่เหลืออีก ๗๕ % จำหน่ายแก่พ่อค้าท้องถิ่น ซึ่งยังต้องให้ความรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกร การทำนาจะทำได้ปีละ ๒ ปี ๕ ครั้ง สำหรับพันธุ์ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ที่ผลิตจากบริษัทนั้นเป็นพันธุ์ลูกผสม มีราคาแพงมาก ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง และมักเกิดภัยธรรมชาติทุกปี แรงงานภาคเกษตรมีน้อยและค่าแรงค่อนข้างสูง เกษตรกรเริ่มนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ทำให้ต้องเข้าหาแหล่งเงินทุน เช่น สหกรณ์การเกษตร ธกส. เป็นต้น ทำให้เกิดการสร้างหนี้สิน บางพื้นที่ในฤดูฝนมีปัญหา น้ำท่วมซ้ำซาก ปัจจุบันทุกพื้นที่ประสบปัญหาภัยแล้ง

ด้านการปศุสัตว์ ในพื้นที่เกษตรกรจะเลี้ยงไว้เพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ สุกร เป็ด ไก่ ฯลฯ ส่วนโค กระบือ มีการเลี้ยงเป็นฝูง ปล่อยตามทุ่งหญ้าสาธารณะหรือไร่นา เป็นการควบคุมโรคระบาดได้ยาก และมีการลดปริมาณการเลี้ยง ประกอบกับความรู้และประสบการณ์กับเกษตรกรมีน้อย จึงไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร

ด้านการประมง ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงตามหัวไร่ปลายนา ปล่อยโดยวิธีธรรมชาติ ล่อปลาธรรมชาติเข้าบ่อ มักขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ควรจะสร้างฝายน้ำล้น เพื่อเก็บกักน้ำตลอดจนชะลอการไหลของน้ำในฤดูฝน จัดการระบบชลประทานแบบท่อส่งน้ำให้ทั่วถึง ปรับปรุงพื้นที่ฟูฟายให้สามารถใช้งานได้ดีมีประสิทธิภาพ ขุดบ่อน้ำบาดาลเพื่อใช้ในฤดูแล้ง

๒. การพัฒนาเกษตรกรรมตำบลท่าสัก

ผลการวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อประเมินสถานภาพการพัฒนาในปัจจุบันและโอกาสในการบริหารการพัฒนา การบริหารนโยบายและการบริหารจัดการให้เกิดความสำเร็จสามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนได้ตลอดทั้งสามารถยังประโยชน์แก่มหาชนโดยรวม สร้างความพึงพอใจแก่ประชาชนได้อย่างแท้จริง การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนานั้น จำเป็นจะต้องมีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในเพื่อประเมินจุดแข็ง (Strengths) จุดอ่อน (Weaknesses) และวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอก เพื่อประเมินโอกาส (Opportunities) และปัญหาอุปสรรคหรือข้อจำกัดหรือภาวะคุกคาม (Threats) ส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพประสิทธิผลในที่สุด จากการประเมินสภาพแวดล้อมภายนอกและภายในของตำบลท่าสัก โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis พบว่าได้ข้อสรุปดังนี้

จุดแข็ง (Strength)

๑. มีแหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นต้นทุนทางด้านการเกษตรที่สำคัญ เช่น แม่น้ำน่านไหลผ่าน คลองละวาน คลองขำ บึงซ้อ คลองละมุง เป็นต้น
๒. การคมนาคมภายในตำบลอย่างสะดวก มีระบบน้ำประปา มีระบบไฟฟ้า
๓. ตำบลท่าสักมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑ องค์กร คือ เทศบาลตำบลท่าสัก องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสัก
๔. พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ประกอบอาชีพเกษตรกรรมชุมชนมีความเข้มแข็ง พึ่งพาตัวเองได้ มีภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom)
๕. ประชาชนในความร่วมมือในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี สามารถสร้างเครือข่าย (Network) ชุมชนได้
๖. มีประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น บวชพระ สลากภัต วันสารท ลอยกระทง หล่อเทียนเข้าพรรษา ทำขวัญข้าว และจักข้าว
๗. มีการรวมกลุ่มเพื่อการประกอบอาชีพ องค์กร กองทุนเพื่อการประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่
๘. การบริหารงานมีนโยบายที่ดีและดำเนินตามนโยบายที่วางไว้
๙. เกษตรกรจะใช้เครื่องจักรกลเต็มในการทำการเกษตร

จุดอ่อน (Weakness)

๑. เกษตรกรโดยรวมยังมิฐานะยากจน เนื่องจากมีต้นทุนการผลิตที่สูง ในขณะที่ผลตอบแทนค่อนข้างต่ำ
๒. ขาดตลาดกลางในการจำหน่ายและกระจายสินค้าทางการเกษตร
๓. พื้นที่บางส่วนที่อยู่ไกลออกไป มีระดับน้ำใต้ดินลดต่ำลงเรื่อยๆ ทำให้เกษตรกรเสียค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และบางแห่งแหล่งน้ำจะแห้งและดินในหน้าแล้งไม่พอเพียงต่อการเกษตร
๔. ขาดการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) มาพัฒนาและประยุกต์ใช้ในชุมชน รวมถึงการขาดองค์ความรู้ทางการเกษตร การค้า และการบริการ
๕. เกษตรกรขาดความรู้ ทักษะและความสามารถในการตลาดและการบรรจุภัณฑ์
๖. ขาดผู้มีความรู้และความเชี่ยวชาญที่จะแนะนำเกษตรกรในการประกอบอาชีพ
๗. เกษตรกรใช้ประโยชน์จากที่ดินไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช จึงทำให้ดินเสื่อมสภาพ ปุ๋ยพืชไม่เจริญเติบโต
๘. องค์กรยังขาดความเข้มแข็ง และขาดแคลนงบประมาณในการแก้ไขปัญหา รวมถึงการบริหารจัดการบุคลากรที่มีความรู้ที่จะรับผิดชอบงานต่าง ๆ โดยตรง โดยเฉพาะงานภายใต้โครงการกิจจานุต่าง ๆ
๙. ถนนที่ใช้ในการสัญจรไปมา และขนส่งผลผลิตยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร
๑๐. สวัสดิการด้านผู้สูงอายุ ผู้ป่วยโรคเอดส์ ผู้พิการ และผู้มีรายได้น้อยยังดูแลไม่ครอบคลุมทุกด้าน
๑๑. ประชาชนขาดวินัยด้านการเงิน เกิดปัญหาหนี้สินทั้งในและนอกระบบ
๑๒. งบประมาณมีไม่เพียงพอในการพัฒนาท้องถิ่น
๑๓. มีการถ่ายโอนภารกิจลงมาแต่ไม่มีงบประมาณให้บริหารจัดการ

โอกาส (Opportunity)

๑. นโยบายของรัฐบาลในการแปลงสินทรัพย์เป็นทุนเกษตรกรยากจน
๒. นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
๓. นโยบายของรัฐบาลในการพัฒนามาตรฐานสินค้า OTOP โดยเน้นการพึ่งพาภูมิปัญญาท้องถิ่น (Local Wisdom) เพื่อผลักดันผลิตภัณฑ์สู่ตลาดโลก
๔. การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขอรับการสนับสนุนงบประมาณแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในตำบล
๕. ความพร้อมของชุมชนในด้านต่าง ๆ มีศักยภาพสูง
๖. แนวทางการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ เน้น “คน” เป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
๗. ความก้าวหน้าและทันสมัยของเทคโนโลยี
๘. รัฐบาลมีนโยบายแก้ไขปัญหาเสียดังกล่าวอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เน้นเป็นวาระแห่งชาติ
๙. นโยบายของรัฐบาล เรียนฟรี ๑๕ ปี
๑๐. นโยบายของรัฐบาลในการยกระดับราคาสินค้าเกษตรและให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งเงินทุน

อุปสรรค (Threat)

๑. ปัญหาเรื่องข้อขัดแย้งด้านกฎหมายที่เอื้อต่อการครอบครองที่ดินทำกินของเกษตรกรชาวไร่ ชาวนา
๒. ปัญหาการใช้สารเคมีและยาฆ่าแมลงของเกษตรกรมีสูง ทำให้ดินและสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม
๓. ผลกระทบเกิดจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ
๔. ปริมาณขยะมีจำนวนมากการบริหารจัดการยังไม่ดีผล
๕. เกิดภัยธรรมชาติ เช่น ภัยแล้ง วาตภัย อัคคีภัย อุทกภัย ดินโคลนถล่ม
๖. ปัญหาภาวะเศรษฐกิจของโลกและประเทศตกต่ำ
๗. กฎหมาย ระเบียบ ขอบบังคับต่าง ๆ มีการปรับปรุงแก้ไขตลอดเวลา และบางอย่างมีข้อจำกัด
๘. การเมืองมีการเปลี่ยนแปลงตลอด

๓. แนวทางการพัฒนาเกษตรกรรมตำบล

จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของชุมชน ประเมิน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ดังกล่าวมาข้างต้น กำหนดแนวทางพัฒนาเกษตรกรรมได้

๑. อาศัยความเข้มแข็งของผู้นำท้องถิ่น และ อบต. เป็นแกนนำในการพัฒนาชุมชน โดย
 - การระดมความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน

- การจัดสรรงบประมาณของ อบต. การตั้งงบประมาณของหน่วยงานราชการต่างๆ และงบประมาณของจังหวัดอุดรธานี
- การนำเงินกองทุนหมู่บ้านจัดสรรเป็นแหล่งเงินทุนให้กลุ่มอาชีพ
- การระดมความร่วมมือของส่วนราชการในท้องถิ่น อำเภอ จังหวัด เชื่อมโยงระดับกระทรวง ทบวง กรม

๒. จัดตั้งร้านค้าชุมชน รวบรวมความต้องการปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช เมล็ดพันธุ์ของเกษตรกร โดยผ่านกลุ่มเกษตรกรอาชีพต่างๆ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองกับลูกค้า ให้ได้สินค้าที่มีคุณภาพและราคาถูกลงมาจำหน่ายแก่เกษตรกร

๓. พัฒนาอาชีพแก่เกษตรกรโดย

- สร้างความเข้มแข็ง และความร่วมมือกันในกลุ่มเกษตรกรแต่ละอาชีพ โดยให้ผู้นำกลุ่มเกษตรกรมีบทบาทร่วม เช่น การจัดตั้งสภาอาชีพเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษาแก่ อบต. และใช้เงินงบประมาณและใช้เงินกองทุนหมู่บ้านที่จัดสรรให้แก่กลุ่มเกษตรกรแต่ละอาชีพต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันรับผิดชอบโครงการที่จะนำเงินมาใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพ หรือในการพัฒนาอาชีพ
- การจัดตั้งศูนย์บริการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรขึ้นในชุมชน เพื่อให้บริการข่าวสารข้อมูลและความรู้แก่เกษตรกร โดยเฉพาะการประสานความร่วมมือกับหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องในการให้ความรู้แก่เกษตรกร เรื่องการใช้ปุ๋ย และสารเคมีอย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และลดการก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และเป็นการใช้วิธีการผลิตทางการเกษตรที่คำนึงถึงการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เช่น การปรับปรุงบำรุงดินด้วยวิธีต่างๆ
- ส่งเสริมการเกษตรร่วมจากธุรกิจเอกชนเพิ่มมากขึ้น สร้างโอกาสให้เกษตรกรได้ทราบ และตัดสินใจด้วยตนเอง ดูแลให้เกษตรกรได้รับความเป็นธรรม และได้รับประโยชน์ตามสัญญา
- ส่งเสริมการปลูกผักปลอดสารพิษ โดยรวมกลุ่มผู้ผลิต จัดหาตลาดจำหน่าย
- สนับสนุนการแปรรูปผลิตผลการเกษตรเป็นการเพิ่มมูลค่าผลผลิต

๔. พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม ระบบวนเกษตร เกษตรเชิงนิเวศน์ พันธุ์กรรมพืช ตามแนวทางพระราชดำริ
- การจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครเฝ้าระวังการทำลายป่าไม้ กองทุนเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ส่งเสริมปลูกไม้ยืนต้น ไม้สำหรับดูดซับเก็บรักษาน้ำ รวมทั้งการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม
- การจัดทำขอบเขตพื้นที่สวน โดยชุมชนมีส่วนร่วมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การวิเคราะห์ปัญหาของเกษตรกรที่มุ่งเน้น ๔ ประเด็นสำคัญ

จากการสำรวจข้อมูลเกษตรกรในพื้นที่ตำบลท่าสักที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหา ๔ ประเด็น คือ ๑) หนี้สินเกษตรกร ทั้งหนี้ในระบบและนอกระบบ ๒) ที่ดินทำกิน ๓) แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร และ ๔) สวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรมในการประกอบอาชีพเกษตรกร ดังนี้

๑. ปัญหาหนี้สินเกษตรกร มีเกษตรกรส่วนใหญ่เป็นหนี้สินในระบบ และต้องการให้ช่วยเหลือแก้ไขปัญห จำนวน ๙ ราย และมีหนี้สินนอกระบบ ไม่มี โดยมีสาเหตุคือ ในพื้นที่ประสบภัยแล้ง ทำให้ผลผลิตทางการเกษตร ไม่ดี เกษตรกรมีรายได้น้อยลง ภาวะหนี้สินเกษตรกร จึงเป็นปัญหาไม่สามารถรับภาระชำระดอกเบี้ยได้

แนวทางการพัฒนา

๑. ประสานสถาบันการเงินที่เกษตรกรได้กู้ยืม ให้ชะลอการชำระหนี้แก่เกษตรกรที่มีความประสงค์จะ ให้ช่วยเหลือแก้ไขปัญหา
๒. การปรับโครงสร้างหนี้สินใหม่
๓. ส่งเสริมและพัฒนาสร้างรายได้เสริม อาชีพเสริมแก่เกษตรกรผู้ที่ได้รับผลกระทบ

๒. ปัญหาที่ดินทำกิน พื้นที่ส่วนใหญ่มีโฉนด ปัญหาที่พบคือค่าเช่าที่ดินเอกชนแพง ๙ ราย เกษตรกรไม่มี ที่ดินทำกิน ๒๖ ราย รวมเกษตรกรที่ต้องการช่วยเหลือ ๓๕ ราย จำนวน ๑๘ ไร่ เพื่อให้เกษตรกรได้จัดสรรที่ดิน ให้ทำกิน

แนวทางการพัฒนา

ประสานหน่วยงานในพื้นที่พิจารณาจัดสรรที่ดิน ที่สาธารณะให้แก่เกษตรกรเพื่อทำกิน ทำข้อบันทึก ข้อตกลงร่วมกัน และพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบ

๓. ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ส่วนใหญ่ในพื้นที่แหล่งน้ำธรรมชาติเป็นคลอง ห้วยต้นเขิน ขุดลอกห้วย หนอง คลอง บึง คลองส่งน้ำ ปัจจุบันมีสภาพชำรุด ท่อส่งน้ำใช้การไม่ได้เท่าที่ควร โดยมีเกษตรกรที่ได้รับความ เดือดร้อนต้องการให้ดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไข จำนวน ๔๙ ราย และบ่อบาดาล ก่อสร้างระบบคลองส่งน้ำเพื่อ การเกษตร สระน้ำในหมู่บ้าน/ตำบล สระเก็บน้ำในไร่นา

แนวทางการพัฒนา

ผู้นำชุมชนร่วมกับเกษตรกรในพื้นที่จัดประชาคมหมู่บ้านและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดสรร งบประมาณดำเนินการขุดลอกคลอง หนอง บึงที่ต้นเขิน ระบบส่งน้ำ ก่อสร้างฝายชะลอน้ำกักเก็บน้ำเพื่อให้ใน ฤดูแล้ง ก่อสร้างฝายตามพระราชดำริ บ่อน้ำตื้น บ่อน้ำบาดาล

๔. ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม จากการสำรวจเกษตรกรผู้ได้รับความ เดือดร้อน ไม่มี เพื่อให้การดำรงชีวิตมีความมั่นคงในพื้นที่ตำบลเห็นควรพัฒนาอาชีพเสริม สร้างรายได้เพิ่มขึ้นแก่ เกษตรกร ควบคู่กับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

แนวทางการพัฒนา

๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยเหลือการดูแลรักษา จัดสวัสดิการแก่เกษตรกร กองทุนชดเชยทุพพลภาพ ส่งเสริมถ่ายทอดให้ความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้แก่เกษตรกร จัดระบบการแจ้งข้อมูลข่าวสาร หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน วารสารเผยแพร่ในพื้นที่ตำบล

การวิเคราะห์สินค้า(อาชีพ)ที่จะมุ่งเน้นเป็นหลัก

การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลของสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานีในครั้งนี้ มีหลักการ ส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่ มุ่งเน้น ๕ ประเด็นสำคัญ โดยใช้สินค้าที่สำคัญเป็นตัวตั้ง พื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และ เกษตรกรมีส่วนร่วมในการพัฒนาในเรื่องที่ก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สิน สภาเกษตรกรจังหวัด อุดรธานี จึงจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้เกษตรกรในตำบลช่วยกันแสดงความคิดเห็น และตัดสินใจเลือกสินค้า (อาชีพ) ที่จะก่อให้เกิดรายได้ และเหมาะสมกับตำบลมากที่สุด ส่วนสินค้าเกษตรอื่นๆก็ให้มีแผนพัฒนาตามความ จำเป็นและเหมาะสมควบคู่กันไป

สรุปผลการวิเคราะห์ปัญหาด้านสินค้าเกษตร(เด่น)

ปัญหา	สภาพปัญหา / สาเหตุ
๑. ข้าว	๑. ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลงราคาแพง ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูง จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๓. ขาดแหล่งเก็บกักน้ำ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๔. ภัยแล้ง จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๕. ไม่มีตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๖. แผลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยกระโดด จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน
๒. ถั่วเหลือง	๑. ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลงราคาแพง ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงจำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๒. ราคาผลผลิตตกต่ำ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๓. ขาดองค์ความรู้ในด้านการผลิตให้คุณภาพ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๔. ไม่มีตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน
๓. ไม้ผลยืนต้น	๑. ค่าปุ๋ย ยาฆ่าแมลงราคาแพง ทำให้มีต้นทุนการผลิตที่สูงจำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๒. พื้นที่ปลูกไม่มีเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๓. ขาดองค์ความรู้ด้านการผลิต การป้องกันแมลงศัตรูพืช จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๔. ไม่มีตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตทางการเกษตร จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน

๔. กระบือ (ควาย)	๑. แหล่งน้ำด้านปศุสัตว์ จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๒. ขาดความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ การดูแลรักษา การป้องกันโรคระบาด จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๓. ขาดเมล็ดพันธุ์หญ้า (เนเปียร์) จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน ๔. ขาดเงินทุนหมุนเวียน จำนวน ๑๐ หมู่บ้าน
------------------	--

ที่ประชุมระดับตำบลได้ให้ความเห็น และมีมติเลือกสินค้าเกษตร คือ กระบือ ซึ่งทางเลือกให้เกษตรกร ประกอบอาชีพ การส่งเสริมและพัฒนา ยกย่องเป็นสินค้าเกษตรของตำบลทำสัก โดยการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล

แนวทางการพัฒนาสินค้าเกษตร

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเก็บกักน้ำทำการเกษตร ฝายกั้นน้ำ บ่อบาดาล
๒. จัดให้ความรู้ด้านการปศุสัตว์ที่มีคุณภาพ การป้องกันโรคระบาด การป้องกันดูแลรักษา การจัดทำแปลงหญ้า ส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาด
๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้สามารถบริหารจัดการตนเองที่มีประสิทธิภาพสูงสุด เป็นประโยชน์แก่สมาชิกกลุ่มเกษตรกร
๔. จัดตั้ง/ก่อสร้างตลาดกลาง รวบรวมผลผลิตการเกษตรในพื้นที่ตำบล เพื่อลดการเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลาง
๕. สนับสนุนแหล่งเงินทุนการดำเนินงาน กองทุนเพื่อการเกษตร และอื่นๆ

บทที่ ๔

แผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบลท่าสัก

๑. วิสัยทัศน์

“ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรด้านปศุสัตว์ให้มีมาตรฐานสินค้าเกษตร”

๒. พันธกิจ

๑. พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร บ่อบาดาลและระบบการบริหารจัดการน้ำ
๒. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิต การแปรรูปและการตลาดให้มีคุณภาพสินค้าเกษตร นวัตกรรมและเทคโนโลยีการผลิต
๓. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรให้มีการบริหารจัดการ และดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ
๔. ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเงินทุนแก่เกษตรกร

๓. ยุทธศาสตร์การพัฒนา

- ประเด็นที่ ๑. พัฒนาโครงสร้างการเกษตร บ่อน้ำบาดาล ฝายกั้นน้ำ
- ประเด็นที่ ๒. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการผลิต การจัดการการตลาดให้มีคุณภาพ
- ประเด็นที่ ๓. พัฒนาองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกร
- ประเด็นที่ ๔. พัฒนาและสนับสนุนแหล่งเงินทุน

๔. แผนงาน/โครงการพัฒนา

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	หน่วยงาน สนับสนุน	หมายเหตุ
๑.	การพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๒๐ แห่ง		←→		สนง.สภาเกษตรกร จังหวัด/ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น/โครงการ ชลประทาน และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	บ่อบาดาล และระบบ การบริหาร จัดการน้ำ

ที่	แผนงาน/โครงการ	เป้าหมาย	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	หน่วยงาน สนับสนุน	หมายเหตุ
๒.	การพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม/การจัดทำ บัญชี	๕๐ คน	←→			สนง.สภาเกษตรกร จังหวัด/คณะ วิทยาการจัดการ มรอ. สนง.ตรวจบัญชี สหกรณ์	
๓.	การพัฒนาองค์ความรู้ ด้านการผลิตกระป๋องที่มีคุณภาพ	๕๐ คน		←→		สนง.สภาเกษตรกร จังหวัด/ สนง.ปศุสัตว์จังหวัด และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	
๔.	การส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยการผลิต	๕๐ คน		←→		สนง.สภาเกษตรกร จังหวัด/ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น/ สนง.ปศุสัตว์จังหวัด	
๕.	การจัดหาแหล่งเงินทุน	๑ แห่ง		←→		ธกส.สาขาท่าสัก/ และหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง	จัดหาปัจจัย การผลิต ให้แก่สมาชิก
๖.	การปรับโครงสร้างหนี้สินเกษตรกร	๙ ราย	←→			ธ.ก.ส.	
๗.	จัดสรรที่ดินทำกิน	๒๖ ราย		←→		ส.ป.ก./ที่ดินอำเภอ	

ภาคผนวก

ต้นทุนการผลิตพืช/ เทคโนโลยีการผลิต

เกษตรกรมีรายจ่ายในการผลิตพืช ดังนี้ (บาท/ไร่)

ที่	รายการ	ข้าว	ข้าวโพด	ยางพารา	ถั่วเขียว	มะขาม
๑	ค่าเตรียมดิน	๑๐๐๐	๓๕๐	๓๐๐	๓๕๐	๓๐๐
๒	ค่าพันธุ์	๑๕๐	๔๘๕	๑๕๖๐	๒๑๐	๕๐๐
๓	ค่าปลูก	๑๐๐๐	๒๒๐	๓๐๐	๑๐๐	๙๐
๔	ค่าปุ๋ยเคมี	๒๑๐	๕๐๐	๕๐	-	๕๐
๕	ค่ายาเคมี	๒๐๐	๓๐๐	-	-	-
๖	ค่าเก็บเกี่ยว	๕๐๐	๕๐๐	-	๒๐๐	๒๐๐
๗	ค่านวด	๑๕๐	๑๕๐	-	๑๕๐	-
๘	ค่าขน	๑๐๐	๑๐๐	๒๐	๒๐	๒๐
๙	อื่น ๆ	๘๐	๙๐	-	๑๐๐	๑๐๐
รวม		๓๓๙๐	๒๖๙๕	๒๒๓๐	๑๑๓๐	๑๒๖๐

เอกสารอ้างอิง

- แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล ตำบลท่าสัก อำเภอฟิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลท่าสัก สำนักงานเกษตรอำเภอฟิชัย
- รายงานความเหมาะสมการปลูกพืช สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ พ.ศ.....
- แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์